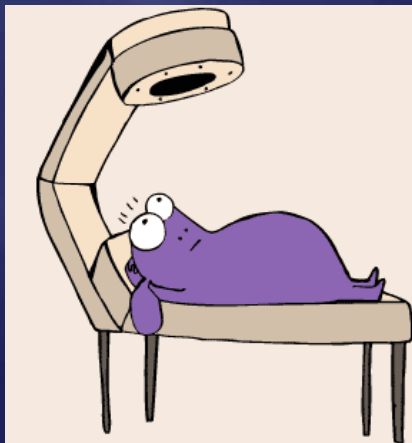

Accelerators and medicine

Akceleratorzy i medycyna

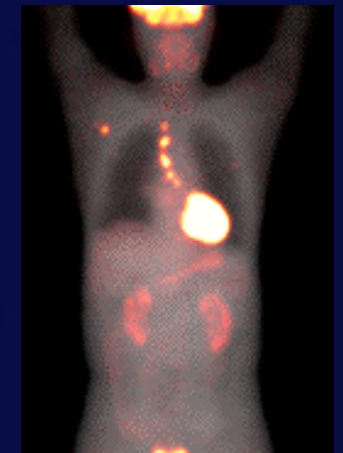
Sławomir Wronka, 13.06.2008r

Akceleratory – zastosowania

▣ Badania naukowe, *CERN*

▣ Medycyna

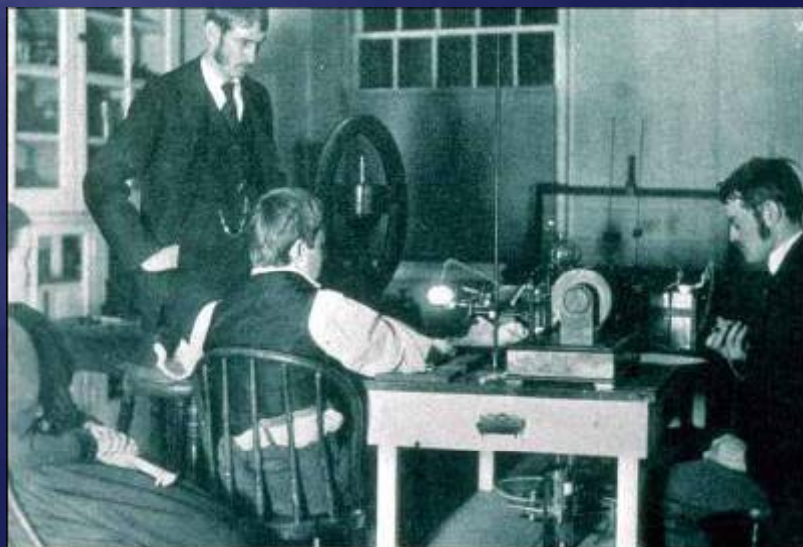
Medycyna

- ▣ Sterylizacja sprzętu
- ▣ Diagnostyka
- ▣ Terapia
 - Radioterapia „standardowa”
 - Radioterapia hadronowa
 - Wykorzystanie neutronów

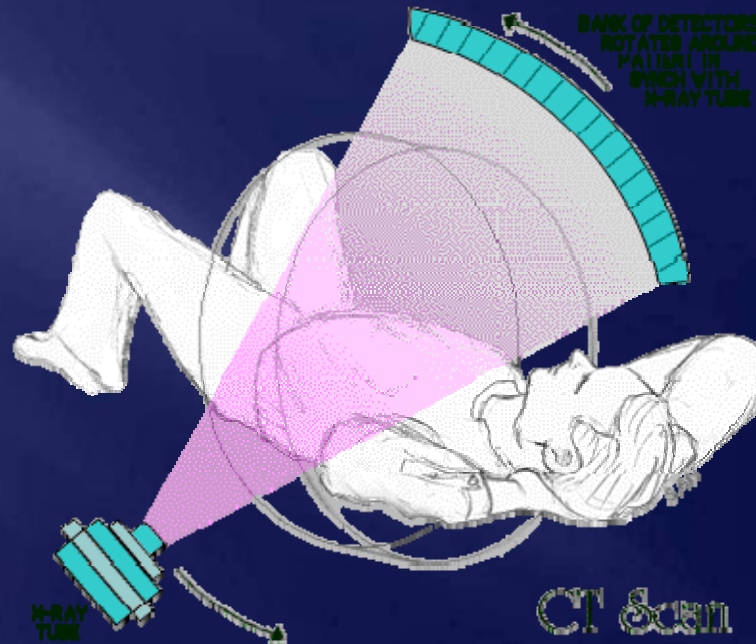

**Wilhelm Conrad
Röntgen (1845-1923)**

Tomografia komputerowa - CT

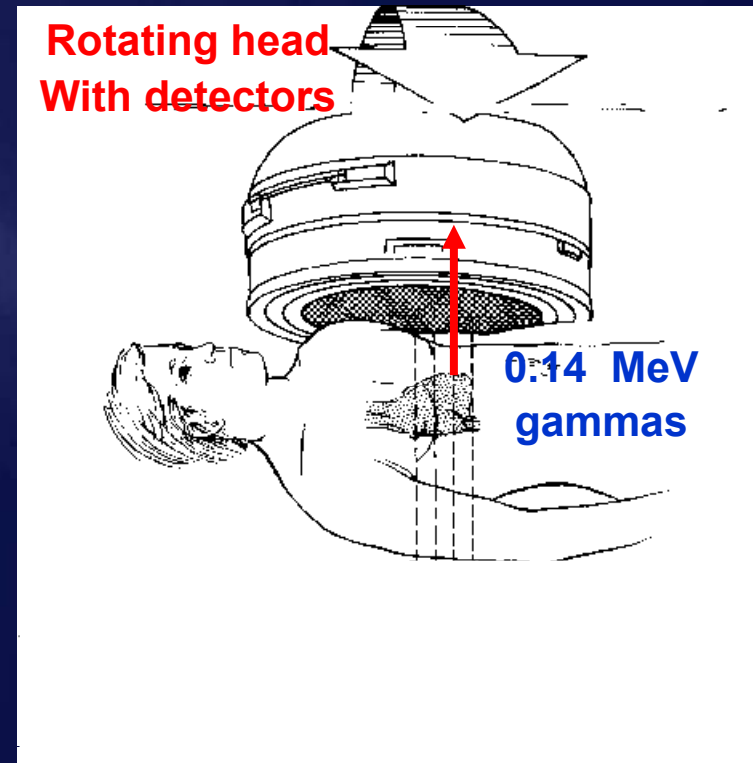
Medycyna nuklearna

- Pacjent skierowany na badanie otrzymuje dożylnie, wziewnie lub doustnie połączenie:
 - **Radioizotopu,**
 - **Nośnika** - związku chemicznego, cząsteczki lub komórki wykazującej gromadzenie w obrazowanym narządzie lub tkance.
- Emitowane promieniowanie jest rejestrowane przez odpowiednie **detektory** i przetwarzane na obrazy.
- Uzyskane w ten sposób **obrazy** określają kształt, wielkość, położenie oraz makrostrukturę badanego narządu, ale **poprzez jego funkcję.**

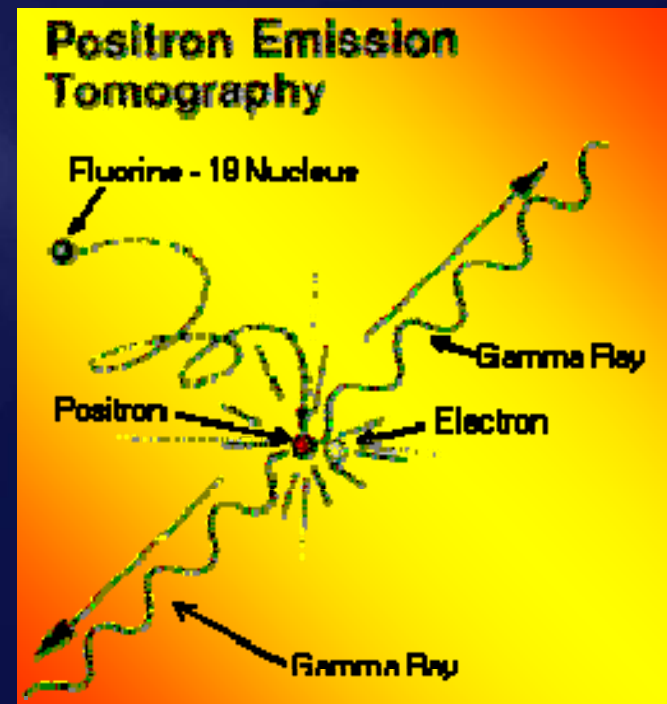
SPECT scanner

85% wszystkich badań w medycynie nuklearnej wykorzystuje ^{99}Tc .

Positron Emission Tomography (PET)

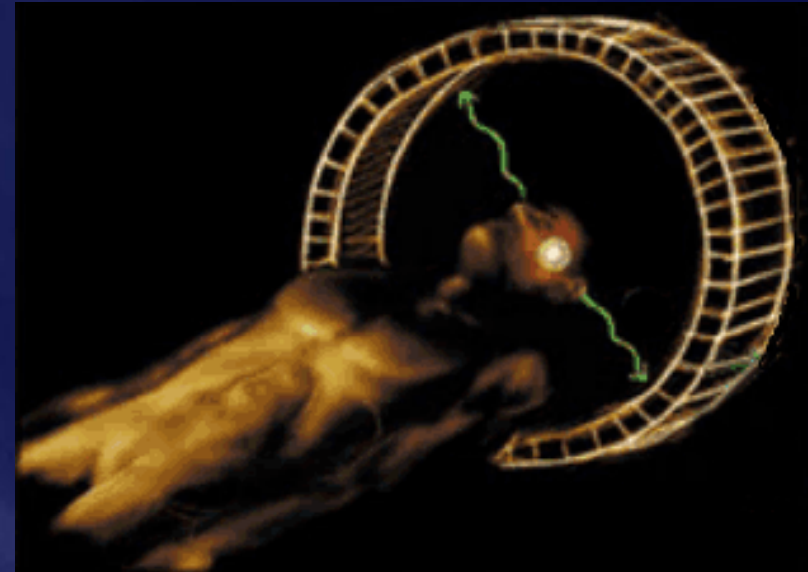
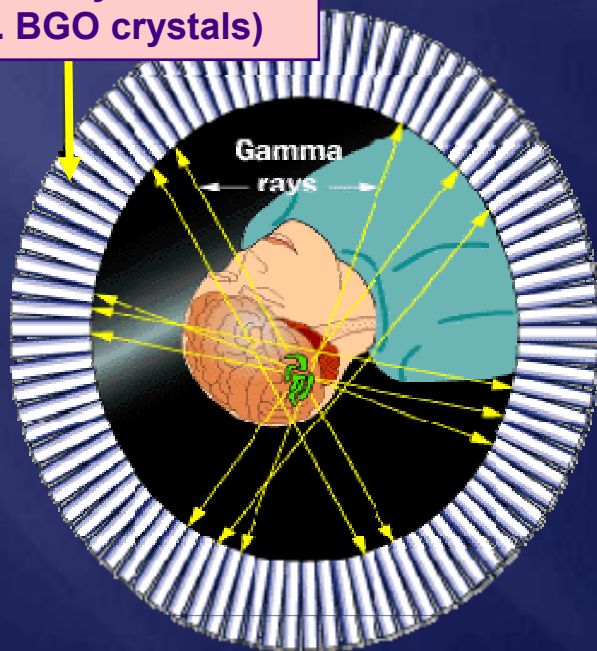
- ▣ Pacjent otrzymuje emiter pozytonów
- ▣ Obserwujemy efekt anihilacji

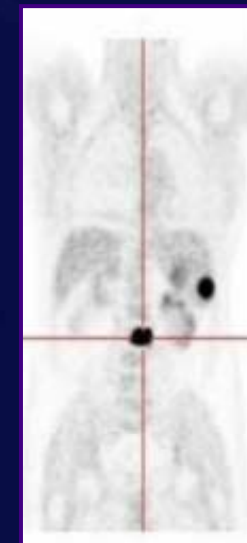
Positron Emission Tomography (PET)

Używane izotopy emitujące pozytony – najczęściej FDG z ^{18}F ($T_{1/2} = 110$ min)

Gamma ray detectors
(Ex. BGO crystals)

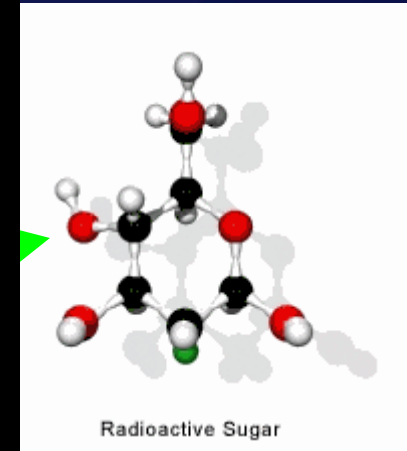
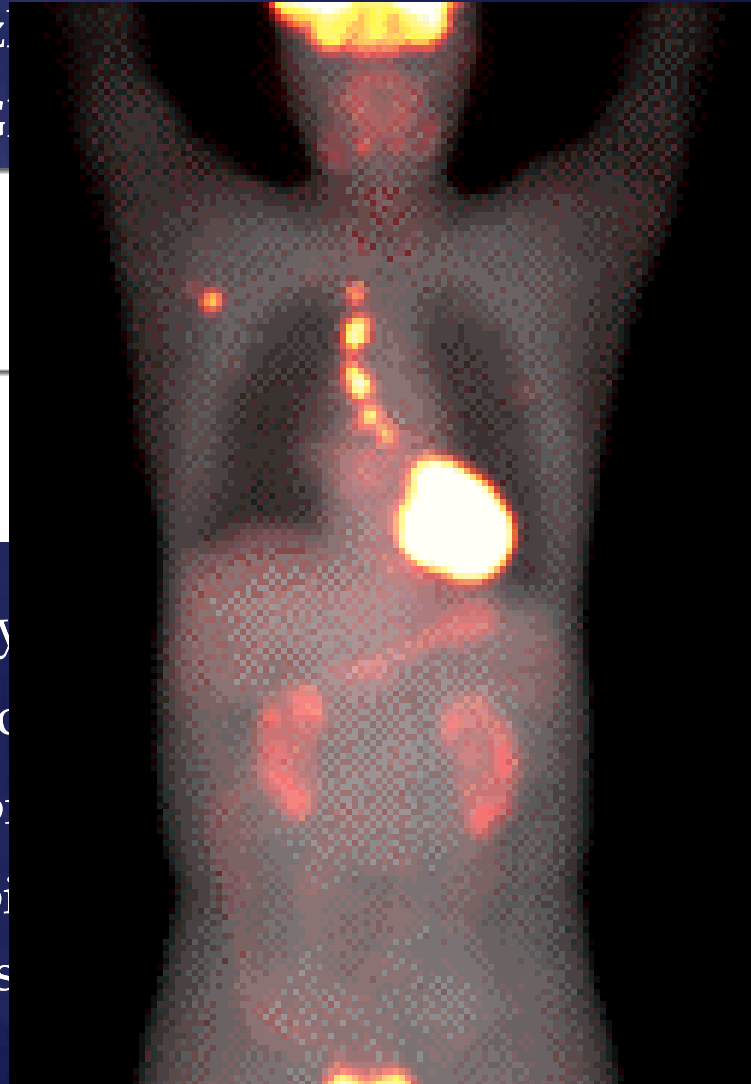
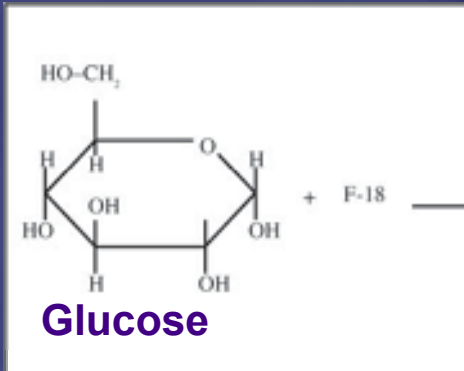

Izotop	Czas połowicznego rozpadu [min]	Maksymalna energia pozytonu [MeV]
^{11}C	20,3	0,96
^{13}N	9,97	1,19
^{15}O	2,03	1,70
^{18}F	109,8	0,64
^{68}Ga	67,8	1,89
^{82}Rb	1,26	3,15

Jak to działa ?

- ▣ Produkcja ^{18}F wiąż
- ▣ Fluoro-Deoxy-D-G

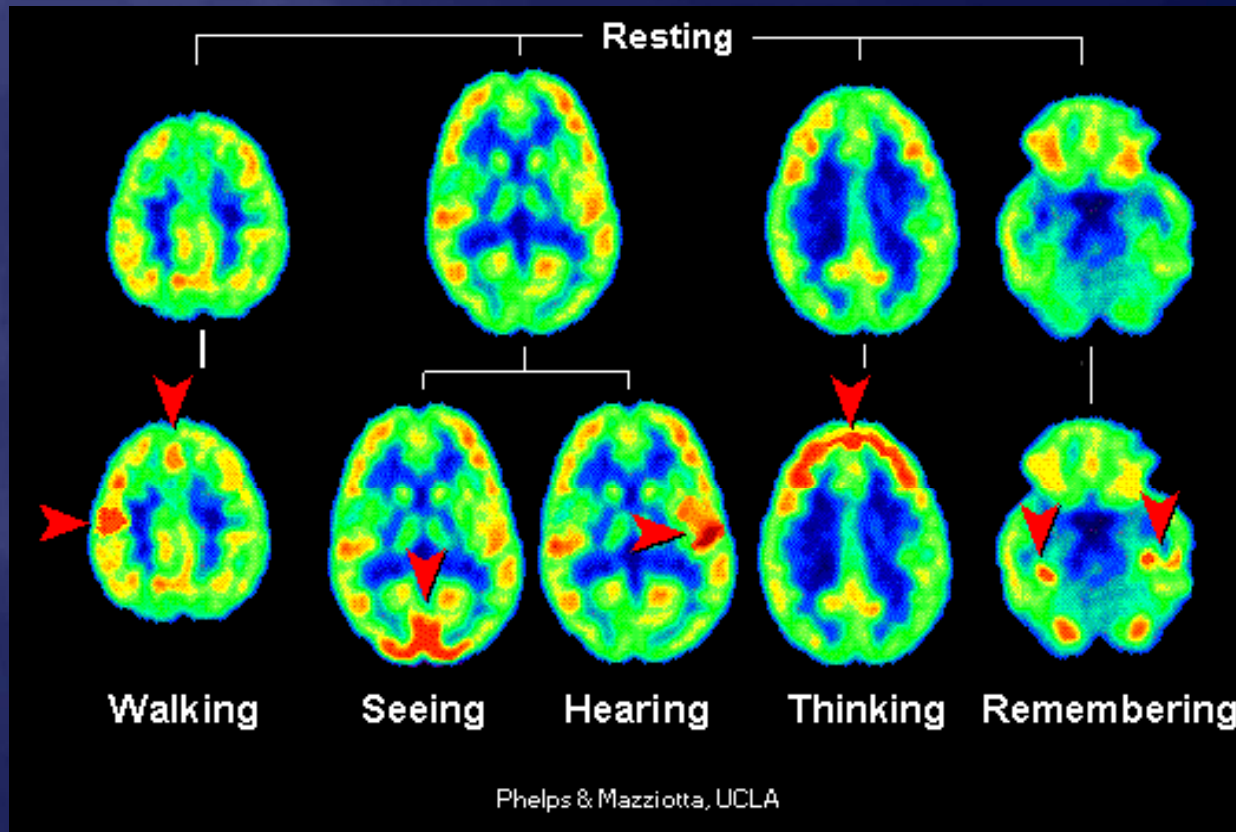

- ▣ FDG wstrzykujemy
- ▣ FDG jest transporto
- ▣ Koncentracja jest p
- ▣ Nowotwór jako ob
- ▣ się w postaci „hot s

glukozy

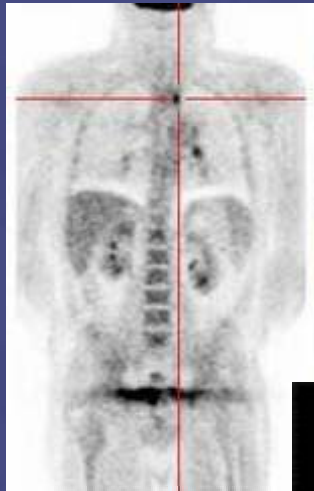
glukozę objawia

Badania funkcjonalności

PET - CT

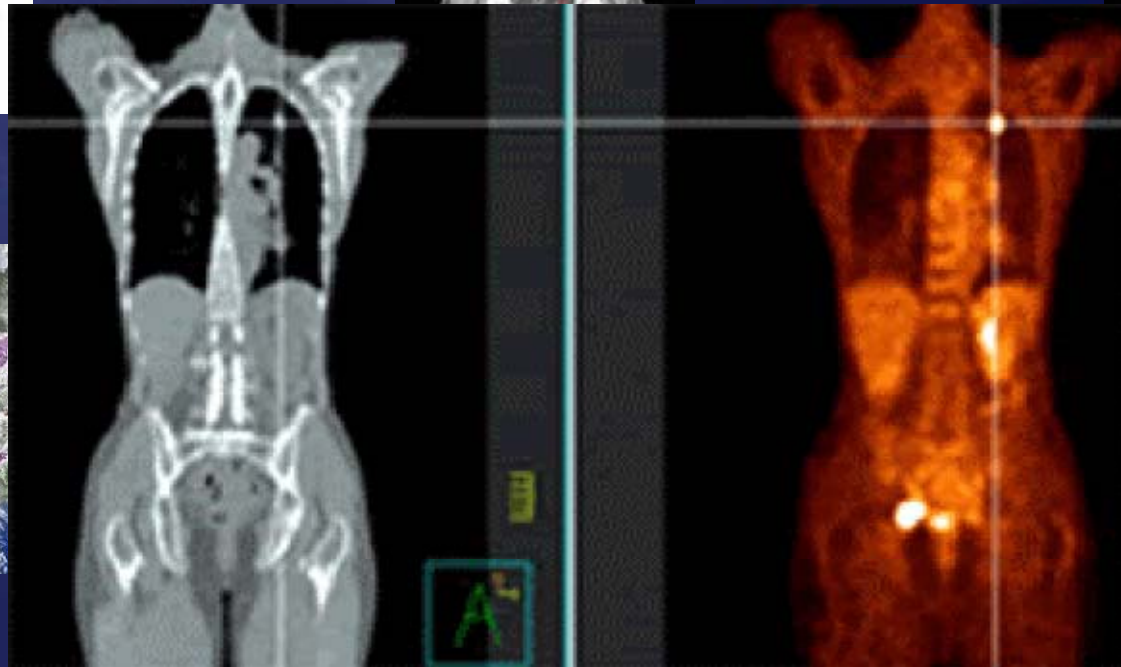
Fort Walton Beach Medical Center

+

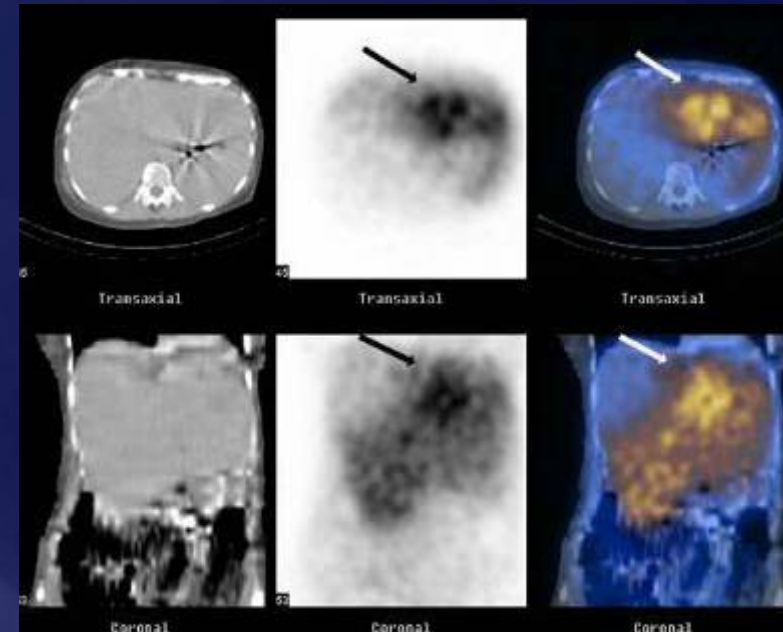
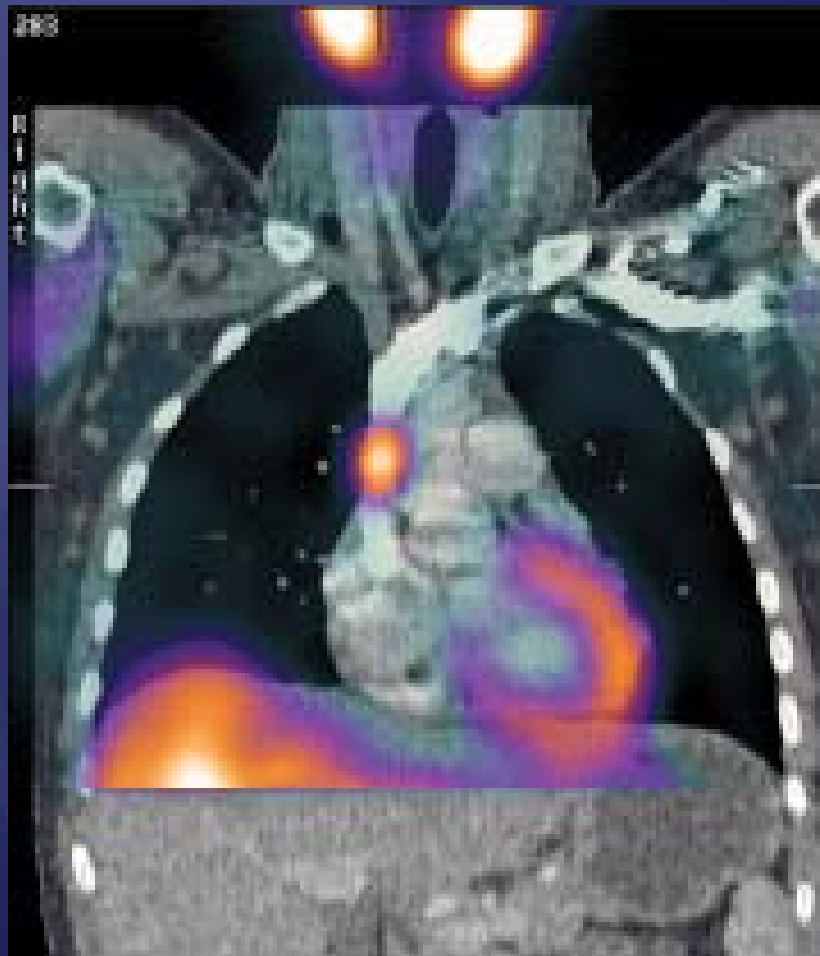
=

2008-06-13

dr Sławomir Wronka, IPJ

SPECT-CT

**I inne kombinacje: SPECT-PET,
NMR-PET itd.**

www.hermesmedical.com

Ojej, to niebezpieczne!

<i>typ badania</i>	<i>wzrost ryzyka [%]</i>
prześwietlenie rentgenowskie klatki piersiowej	0,0003
tomografia komputerowa całego ciała	0,05
scyntygrafia znakowaną immunoglobuliną (poszukiwanie ognisk zapalnych)	0,014
scyntygrafia mózgu (SPECT)	0,041
roczna dawka promieniowana naturalnego	0,013

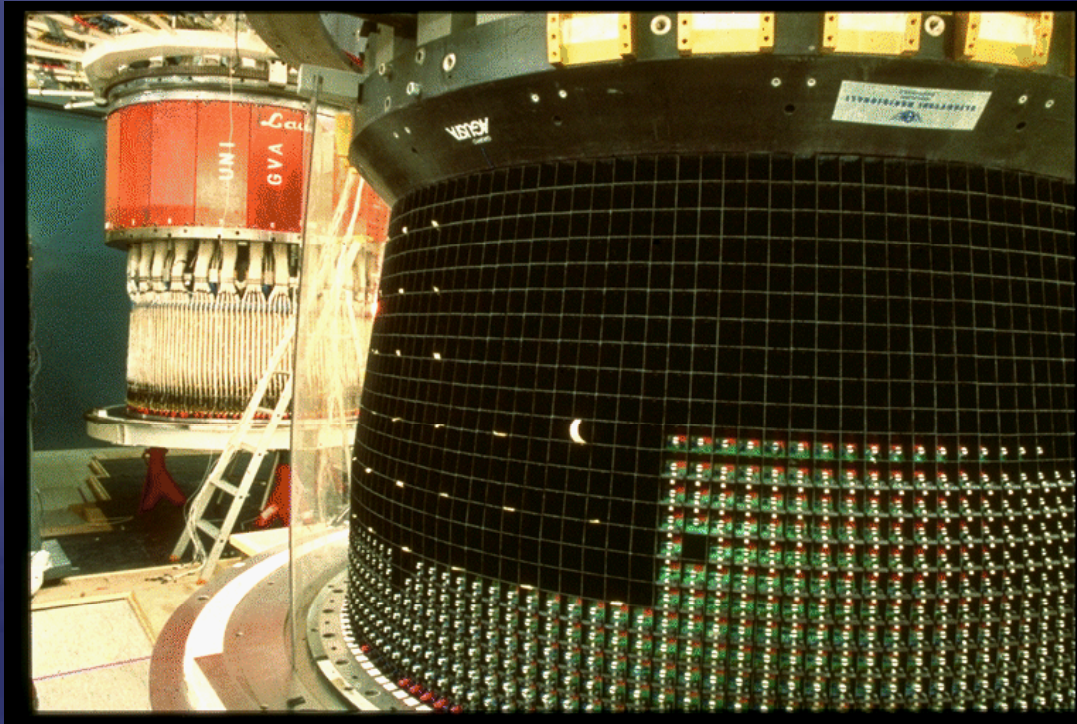
Diagnostyka medyczna

▣ Produkcja izotopów do PET

- Izotopy krótkożyciowe
- Produkcja w szpitalu
- „Kompaktowe” cyklotrony, wiązka protonów $\sim 15\text{MeV}$

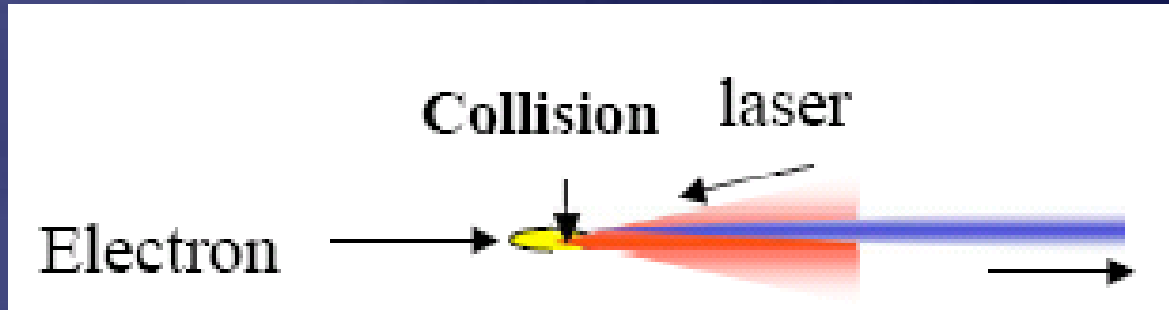
The BGO calorimeter of the L3 experiment at LEP (CERN 1989-2000)

BGO crystals have been developed for detectors in particle physics

- ▣ 11000 BGO crystals
- ▣ Precise measurement of the energy deposited by the particles
- ▣ Almost 4π coverage

Kompaktowe źródła monochromatycznego promieniowania X

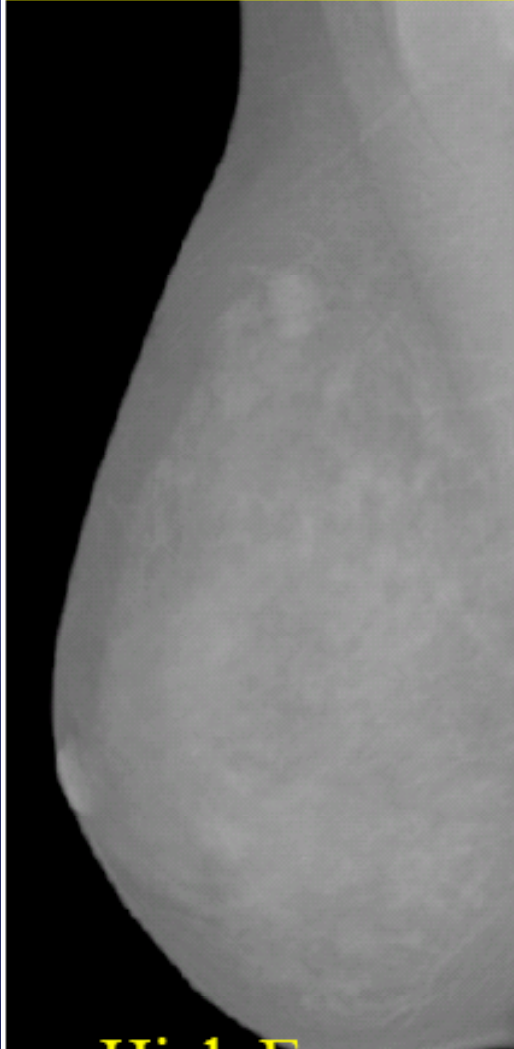
Monochromatic X-ray

Akcelerator elektronów ~kilkadziesiąt MeV

Energia X zmieniana poprzez zmianę długości fali lasera

Mitsuru Uesaka

John Lewin, M.D.- University

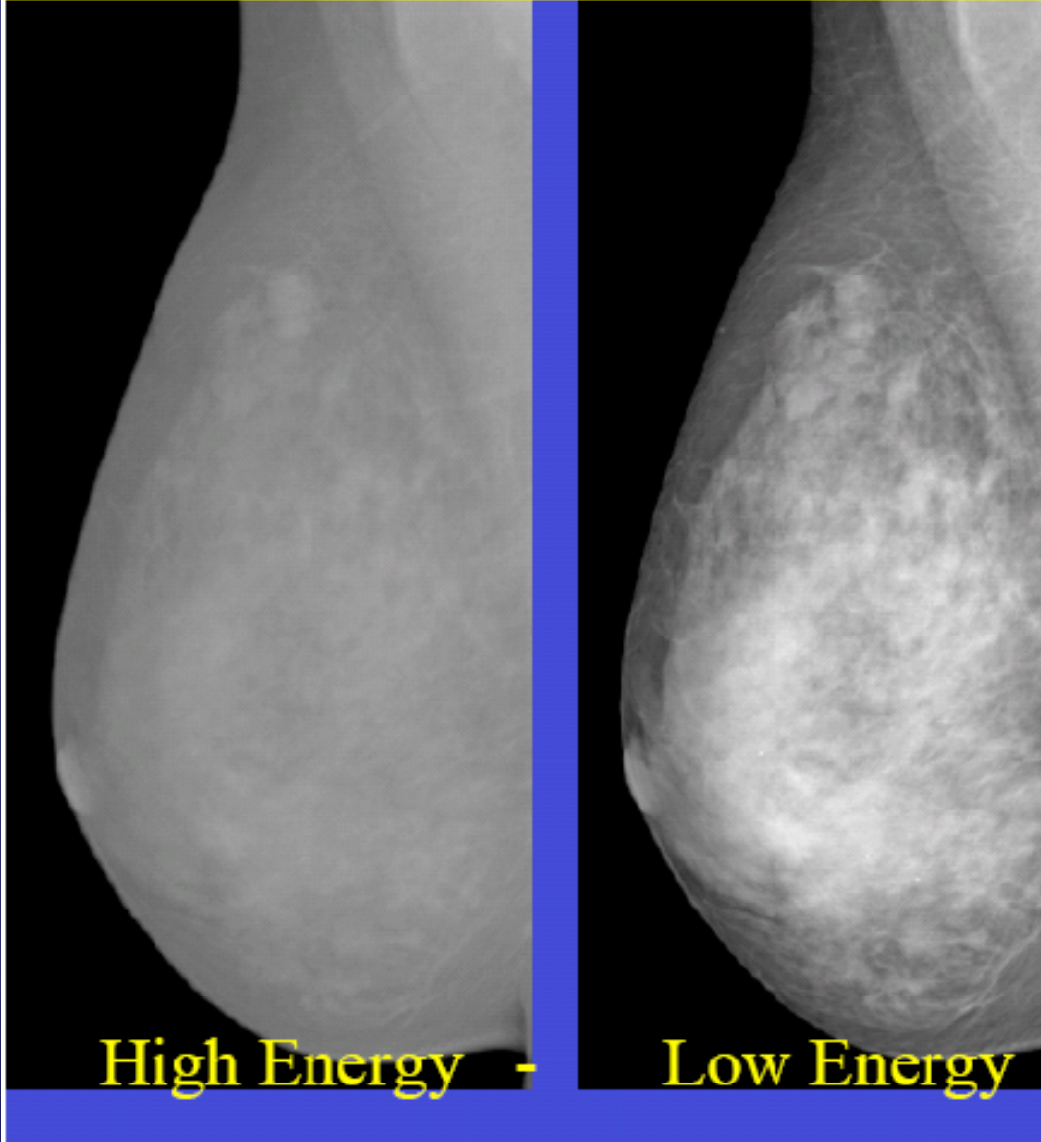

High Energy

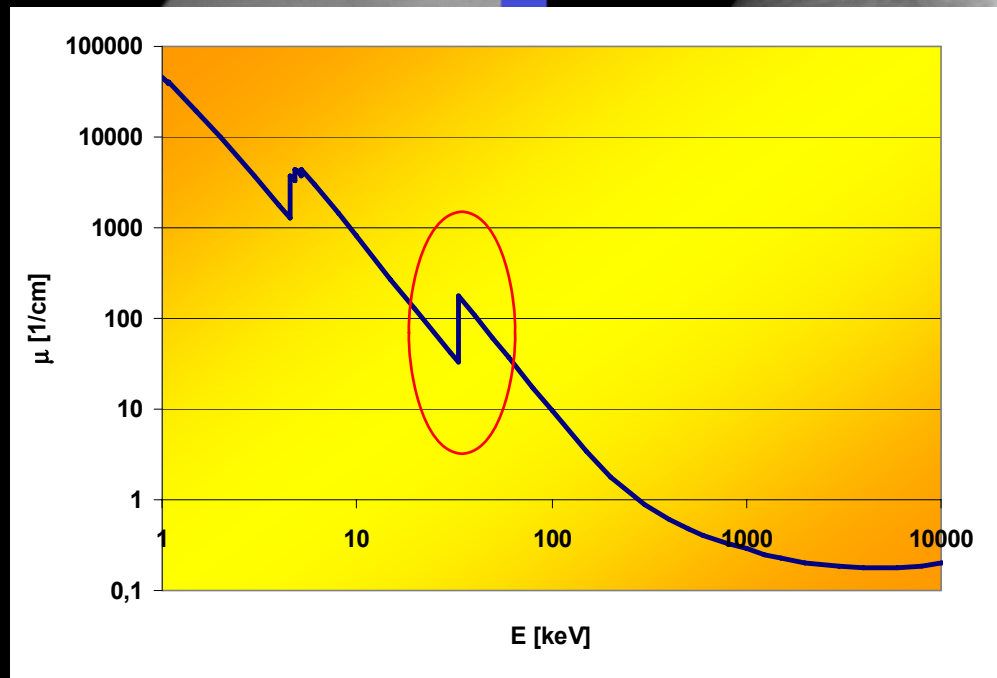
2008-06-13

dr Sławomir Wronka, IPJ

John Lewin, M.D. - University of Colorado Health Sciences Center

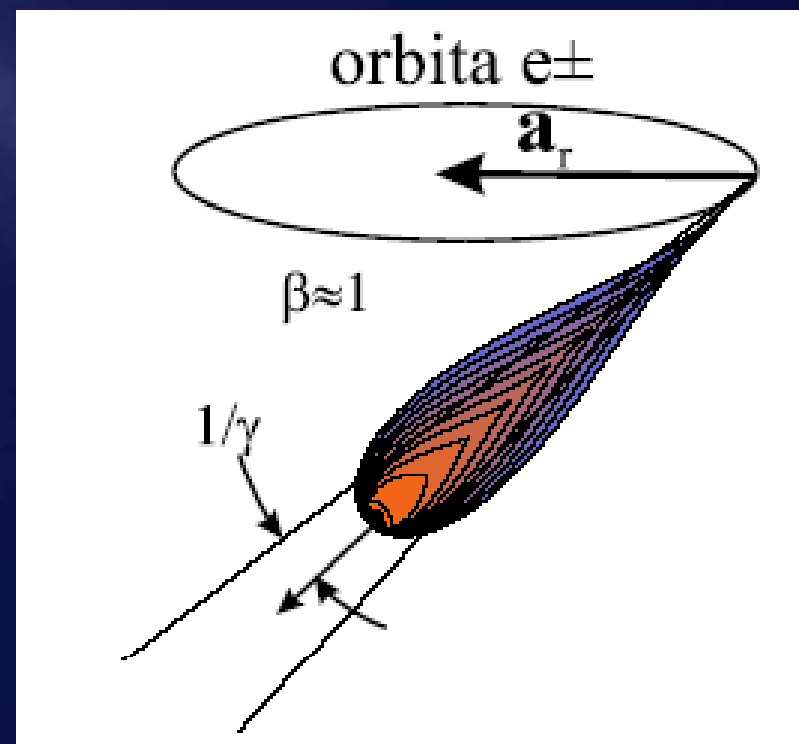
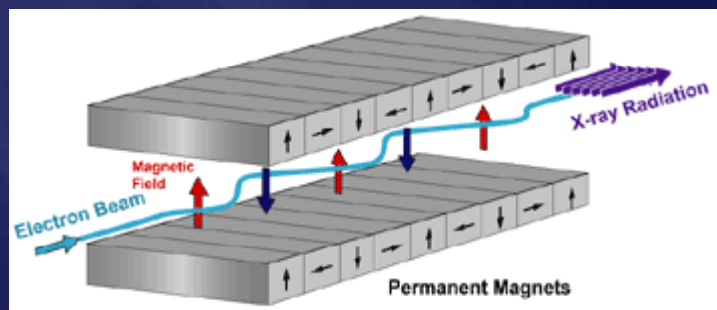
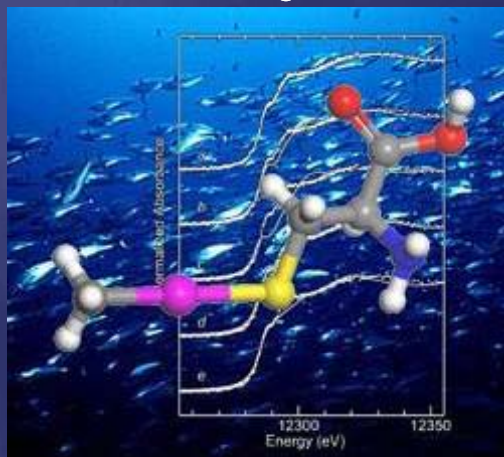
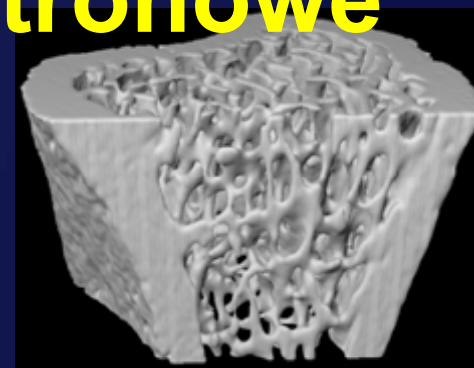
John Lewin, M.D. - University of Colorado Health Sciences Center:

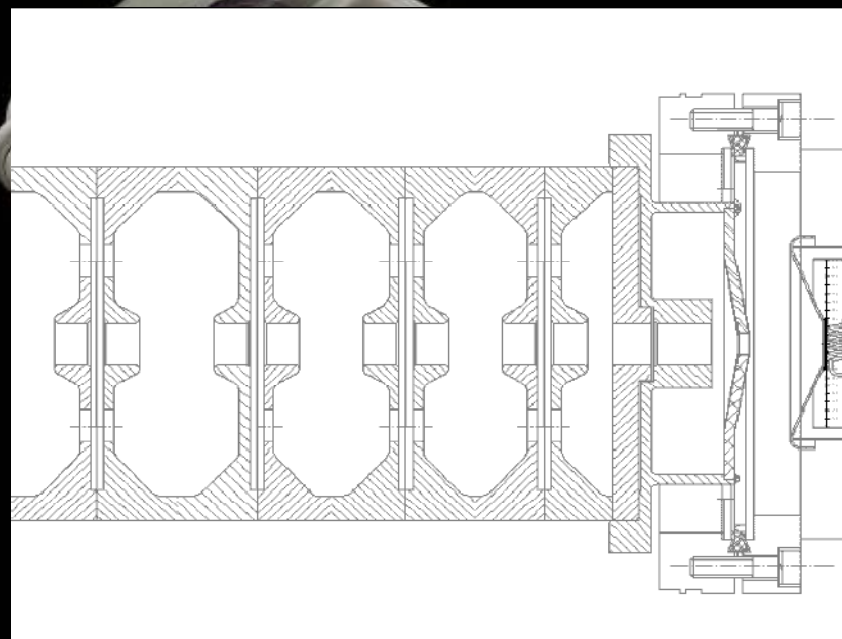
High Energy - Low Energy = Iodine Image

Promieniowanie synchrotronowe

- Medycyna, biologia, chemia, fizyka, ochrona środowiska...

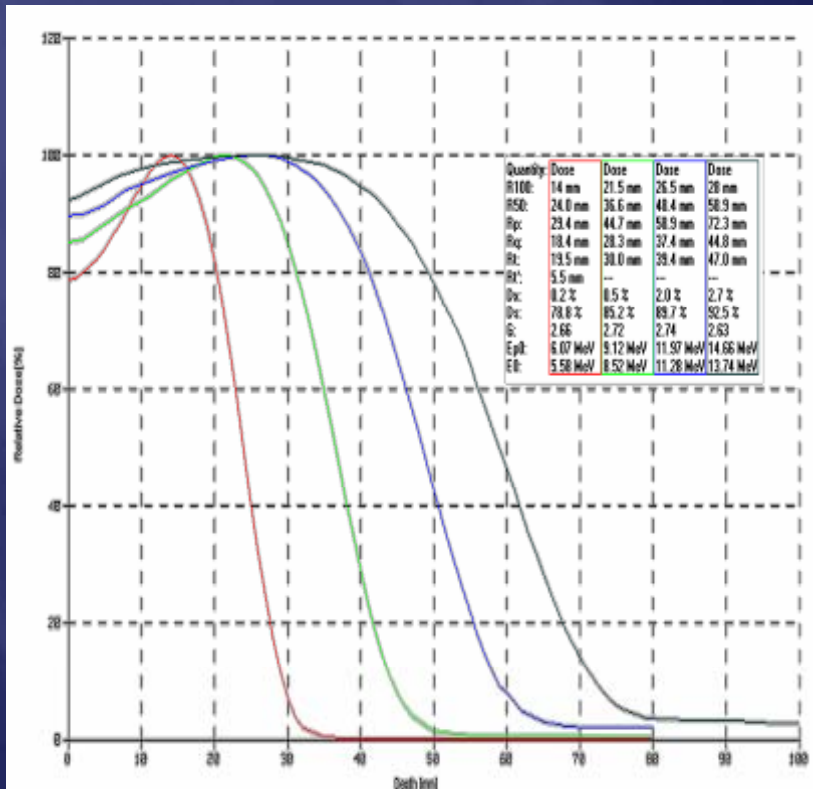
Radioterapia: X, e⁻

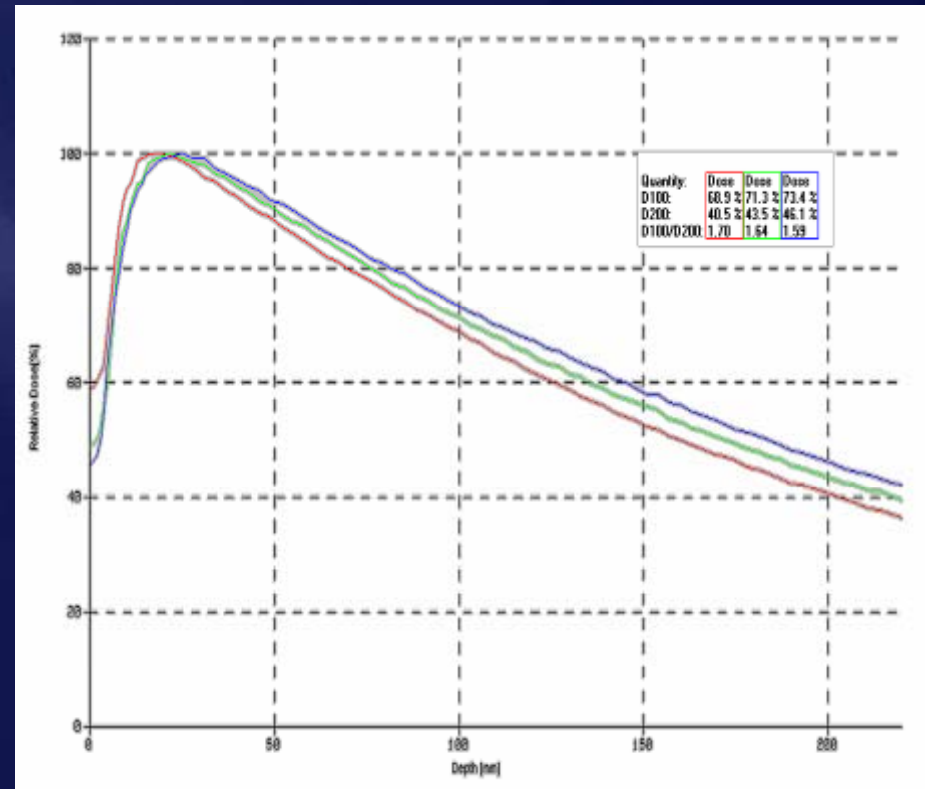
2008-06-13

dr Sławomir Wronka, IPJ

Rozkład dawki dla e⁻ i X

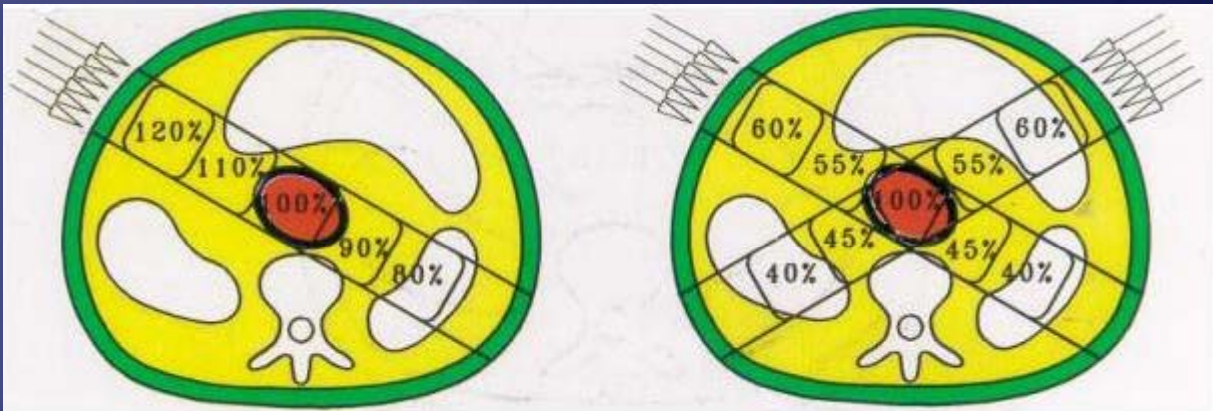
10cm

10cm

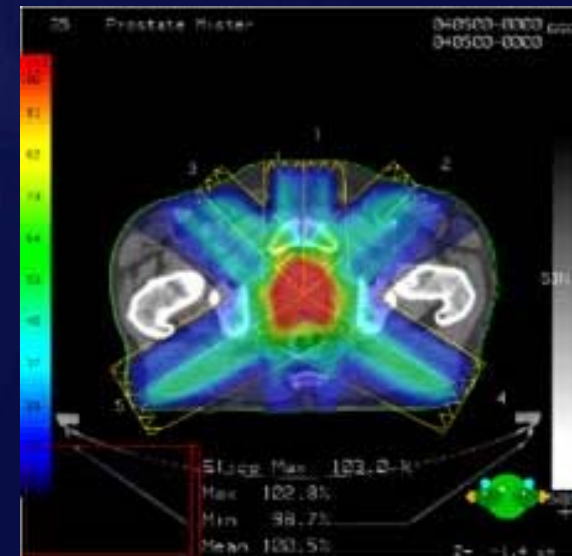
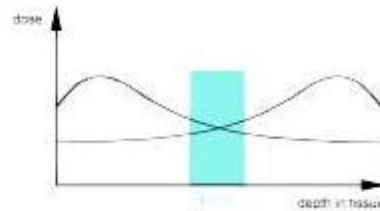
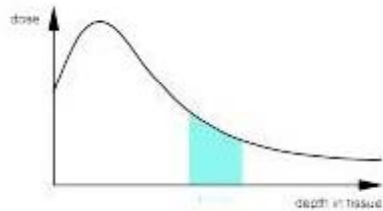
20cm

Wiązki fotonowe

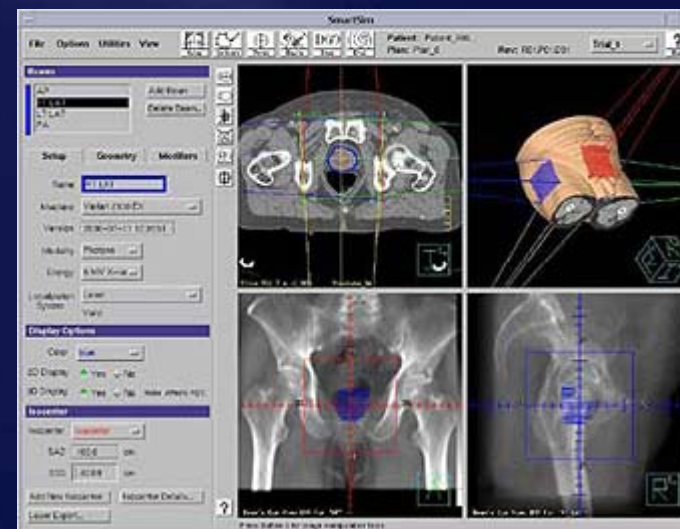
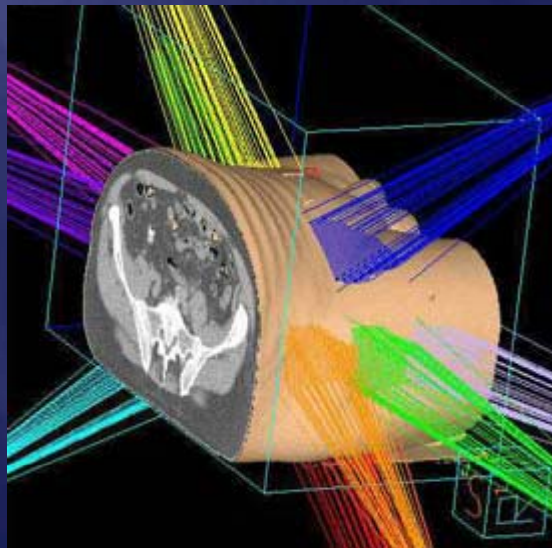
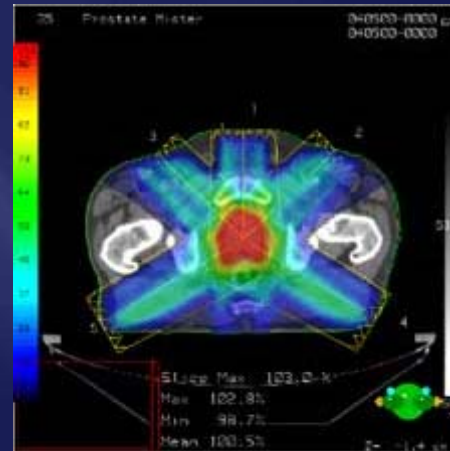
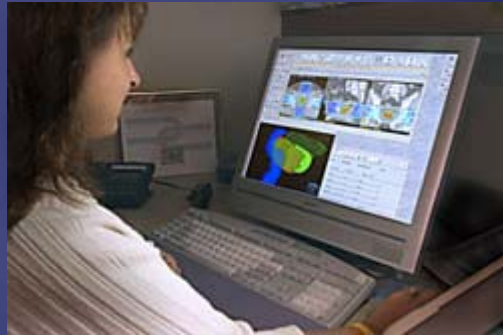

photons, 1 field

photons, 2 fields

Planowanie leczenia

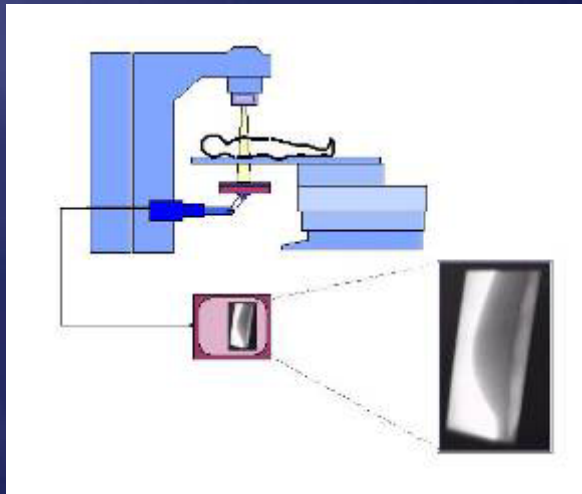

2008-06-13

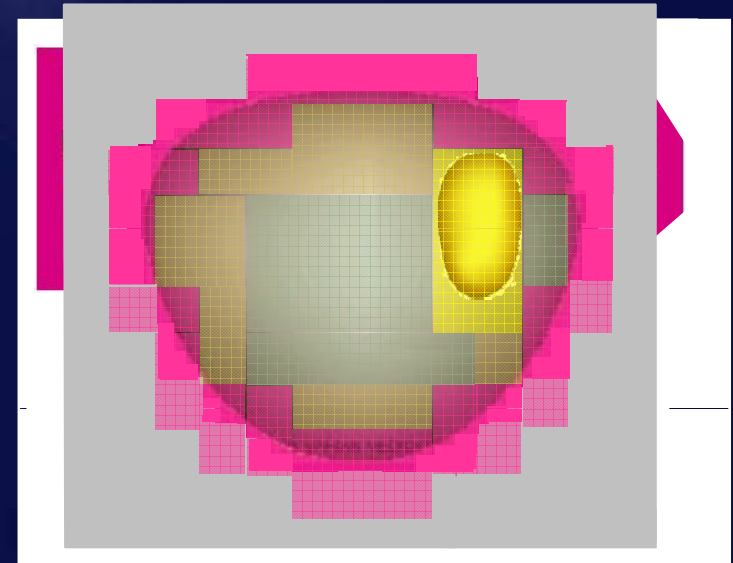
dr Sławomir Wronka, IPJ

Współczesne wyposażenie

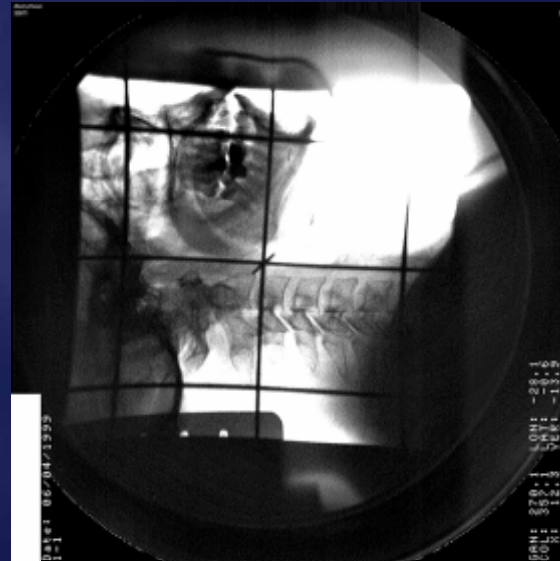
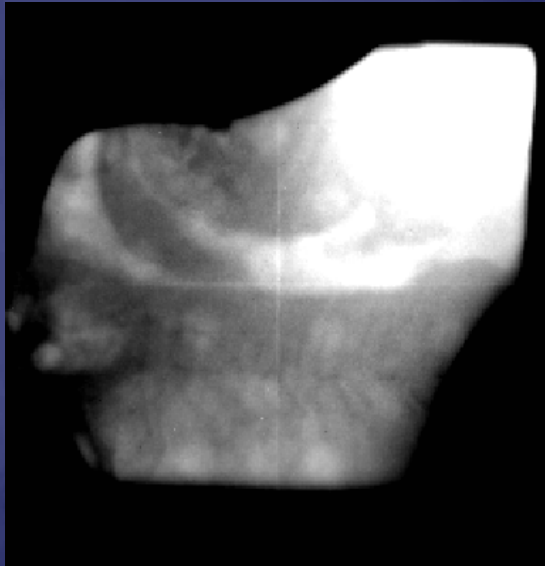
- ▣ MLC kolimator
- ▣ Leczenie prowadzone obrazowaniem

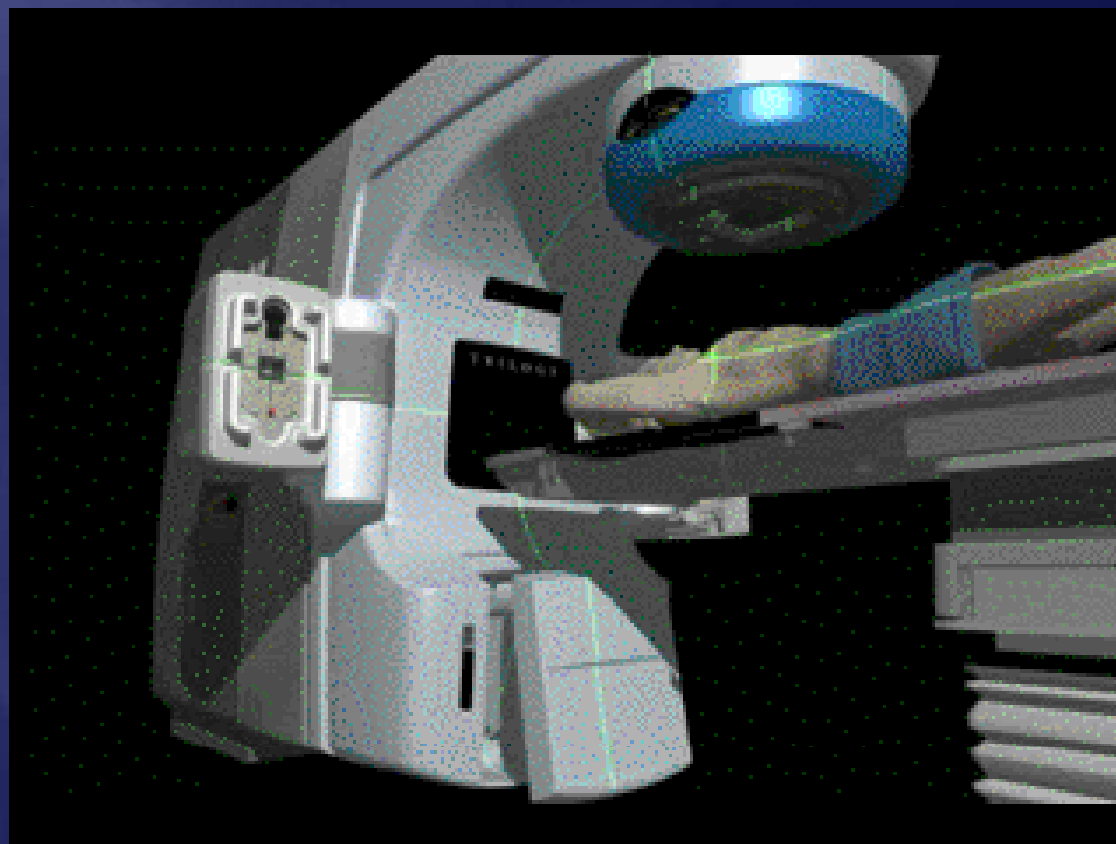

Varian

Portal Imaging

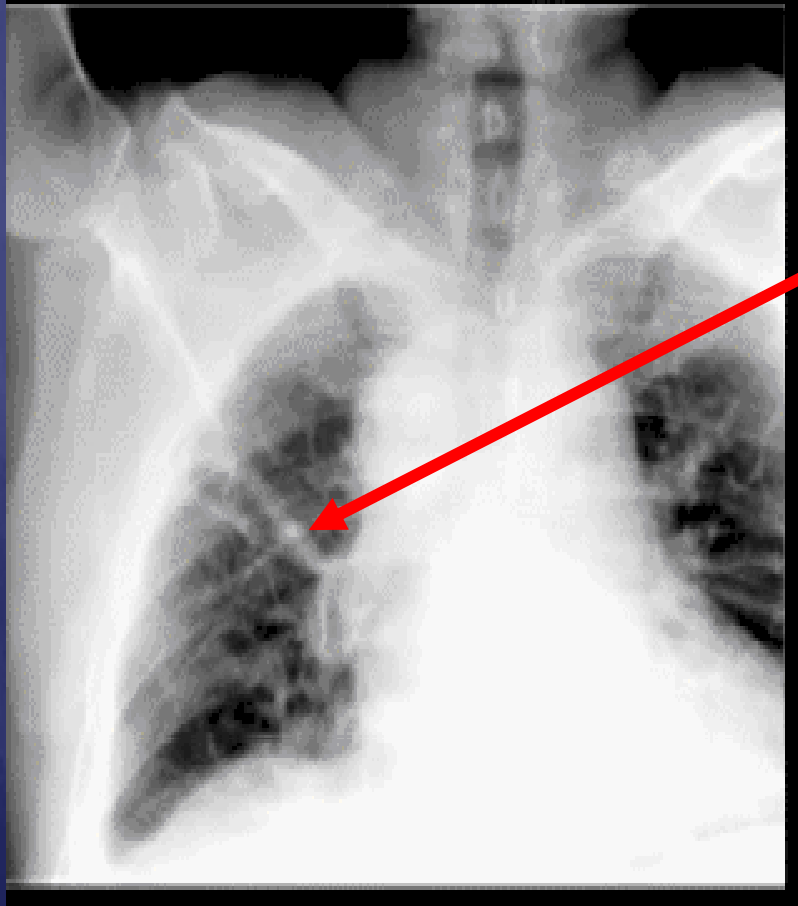

2008-06-13

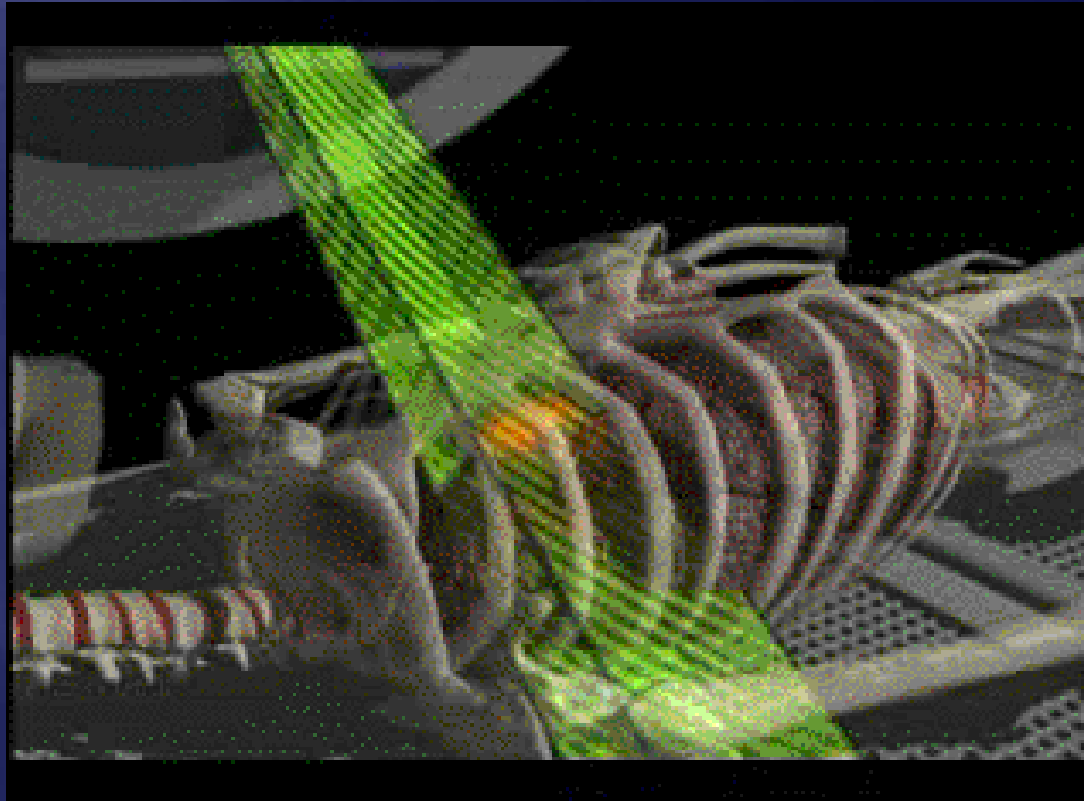
dr Sławomir Wronka, IPJ

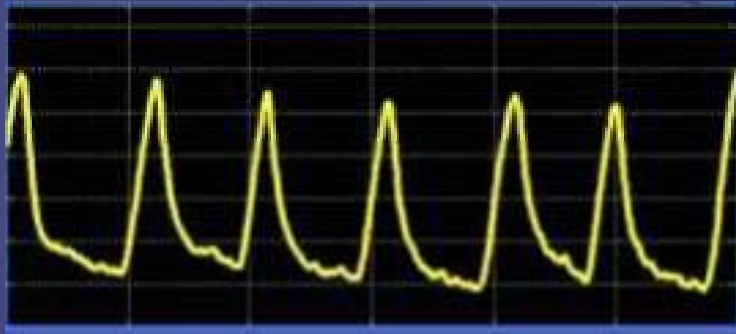
Techniki zaawansowane

- ▣ Pacjent w czasie terapii oddycha !

„Bramkowanie” oddechem

Ruchy oddechowe

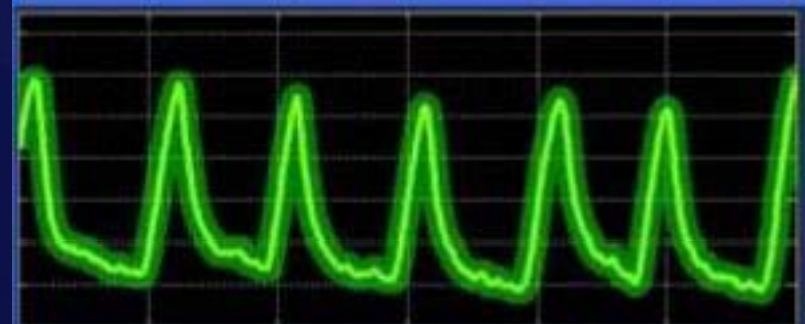

Terapia standardowa

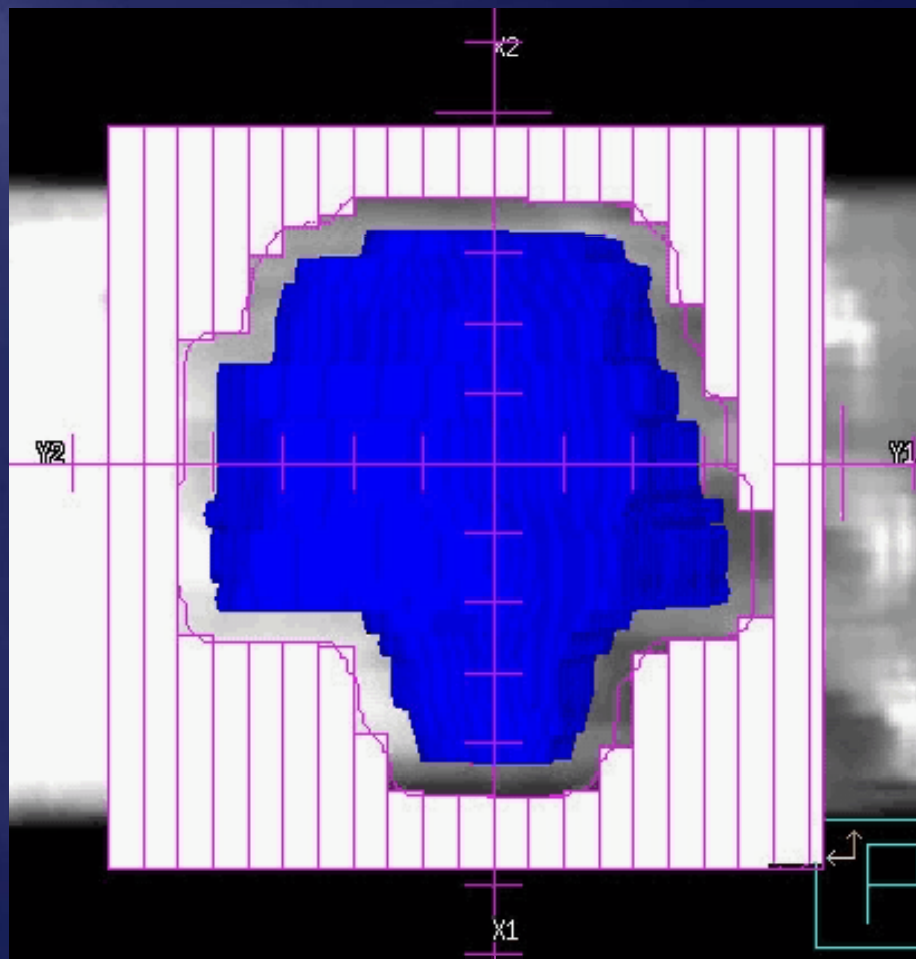
Terapia bramkowana

Terapia adaptacyjna

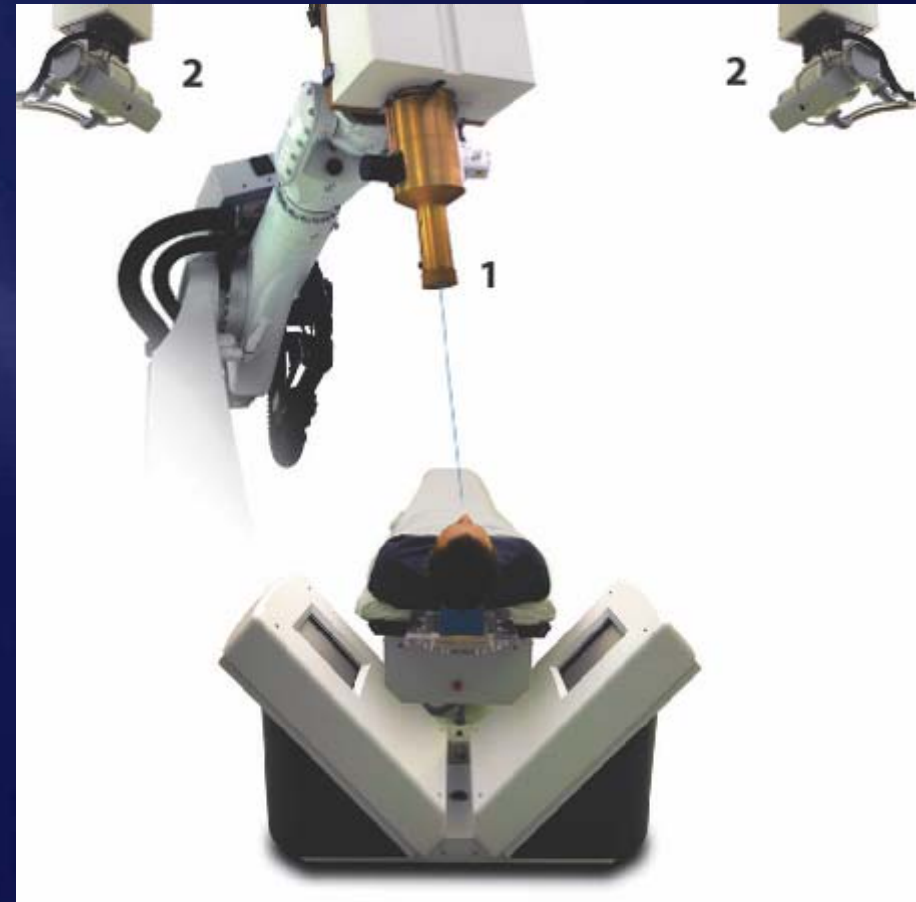
Śledzenie ruchu pacjenta

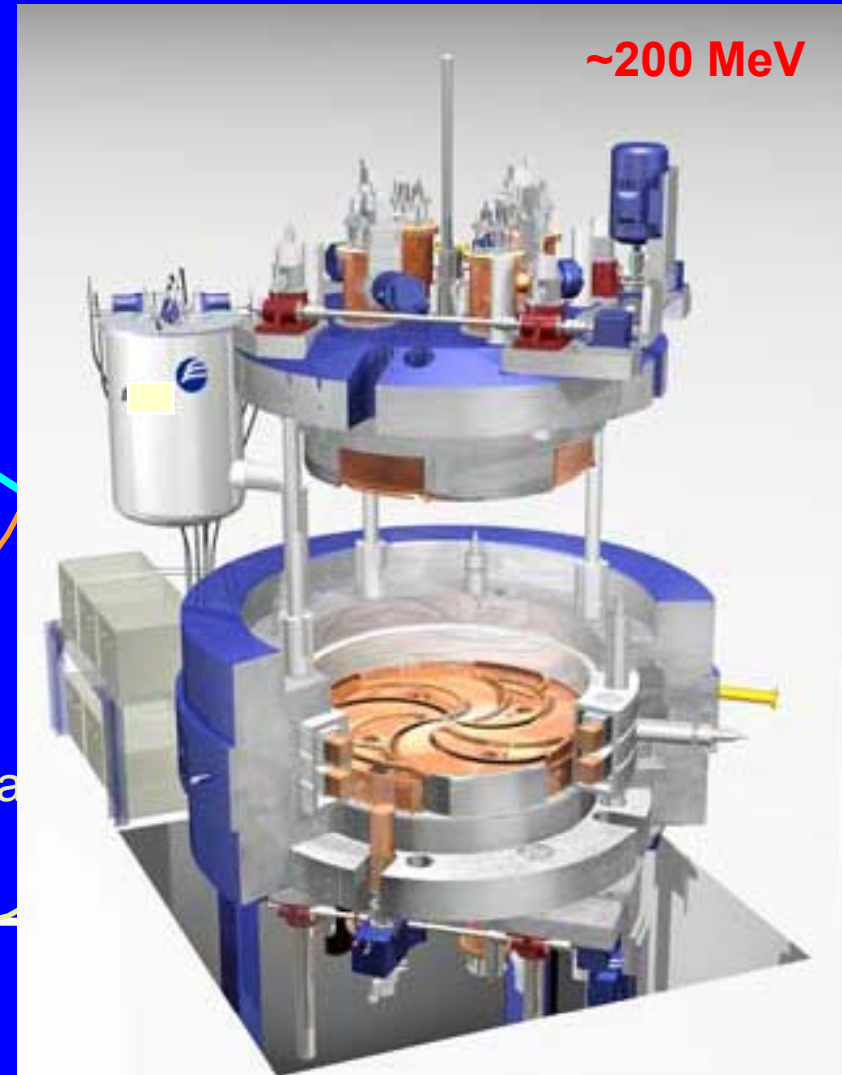
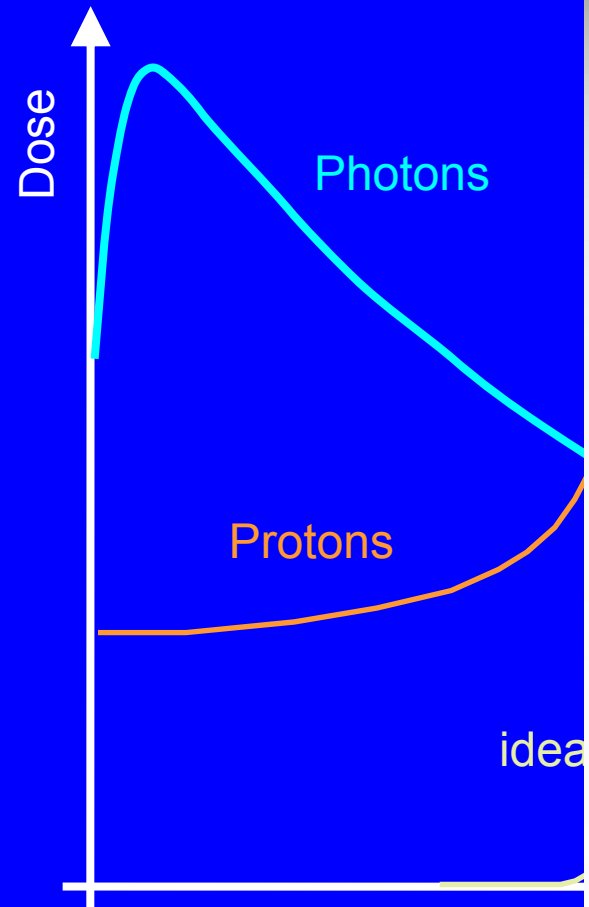
IORT

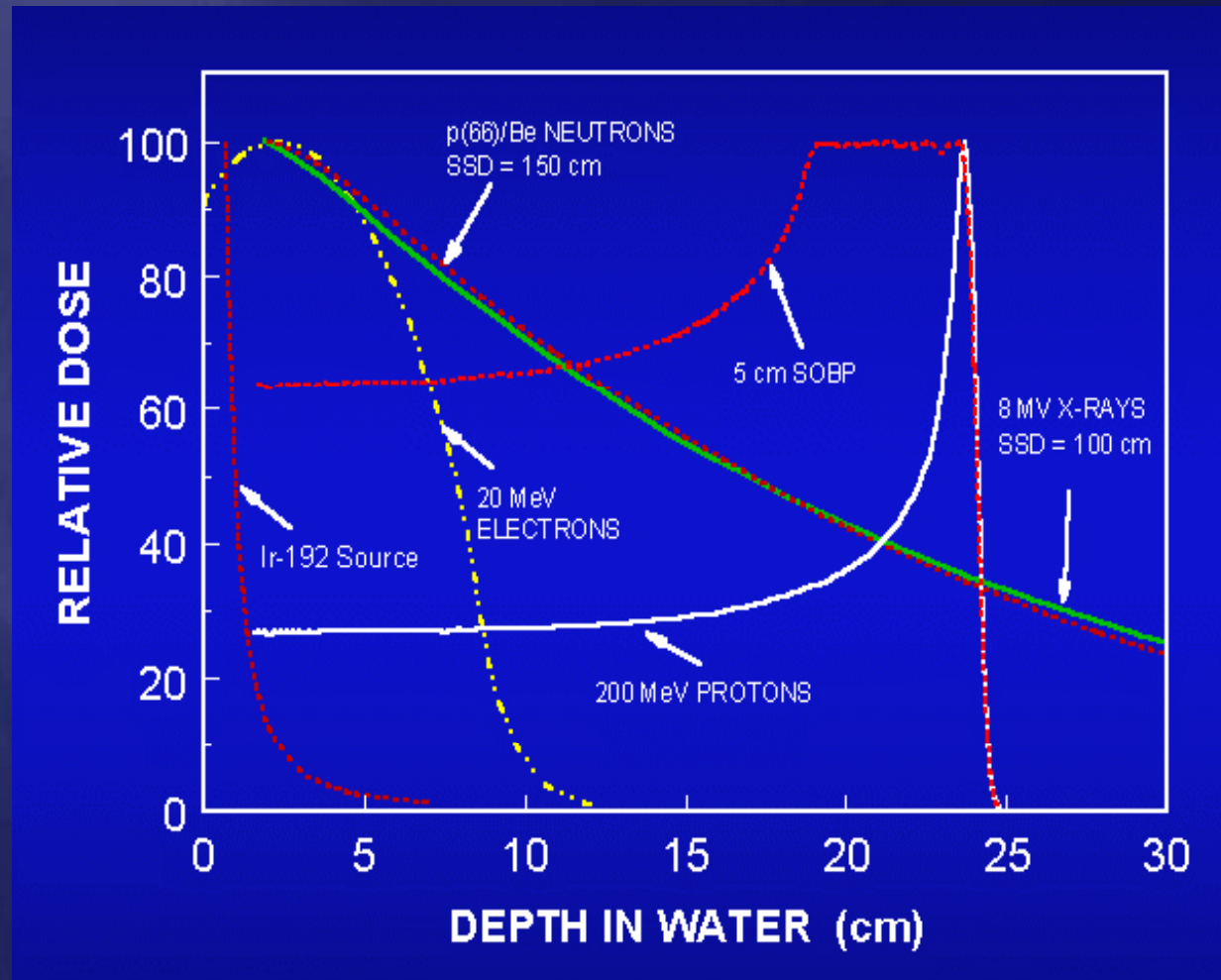
Robotic Arm (Cyber Knife)

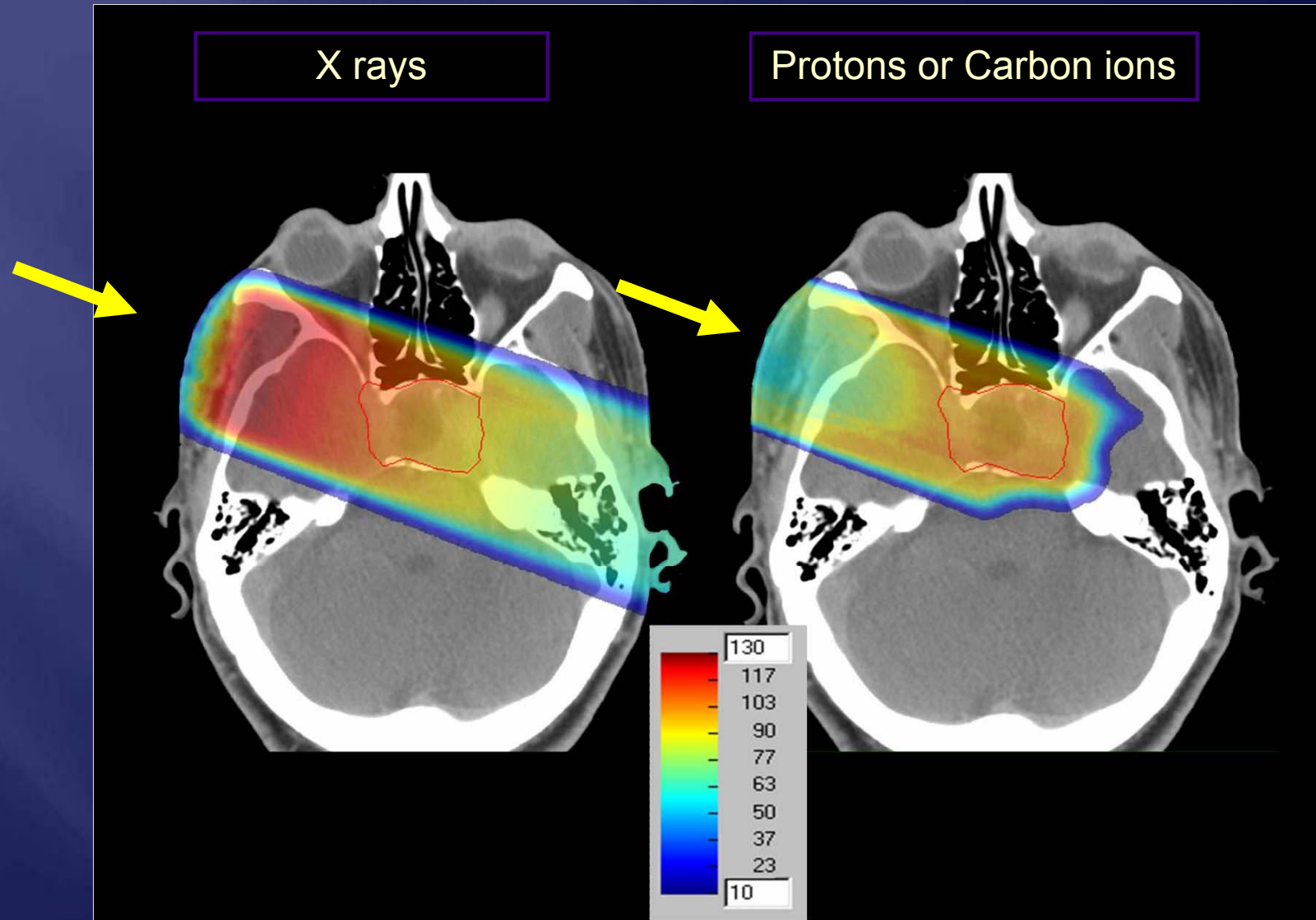
The ideal depth-dose distribution?

Czym naświetlać pacjenta ?

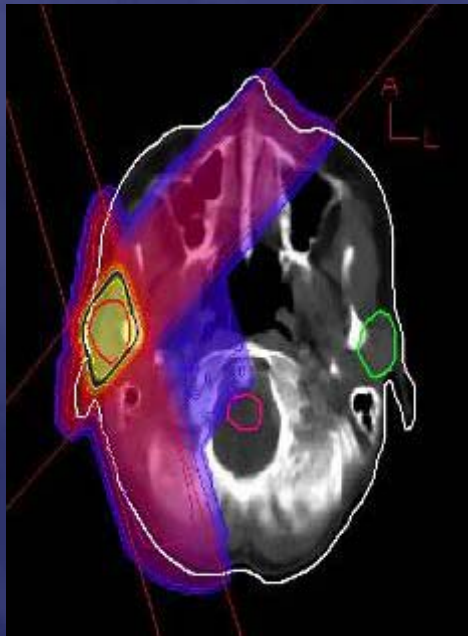
X-rays vs protons

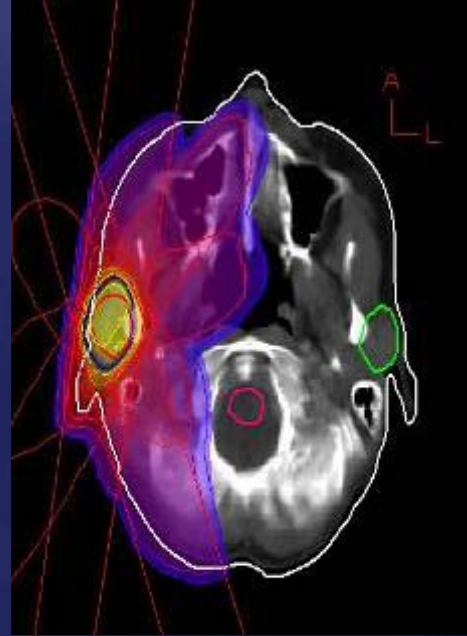
Comparison of Treatment Plans

Glandula parotid cancer

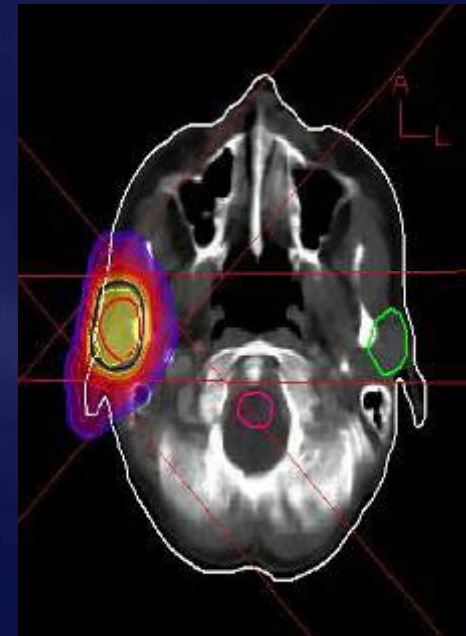
Photons 2 fields

Photons 5 fields

Protons 3 fields

100.0
95.0
90.0
80.0
70.0
50.0
30.0
10.0
5.0
95.0

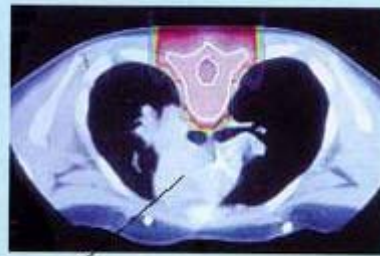
Universitätsklinik für Strahlentherapie und Strahlenbiologie, AKH, Wien

Medulloblastoma

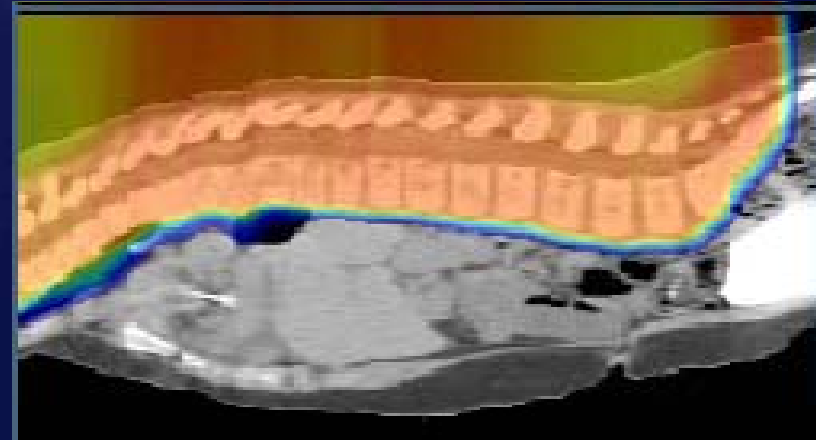
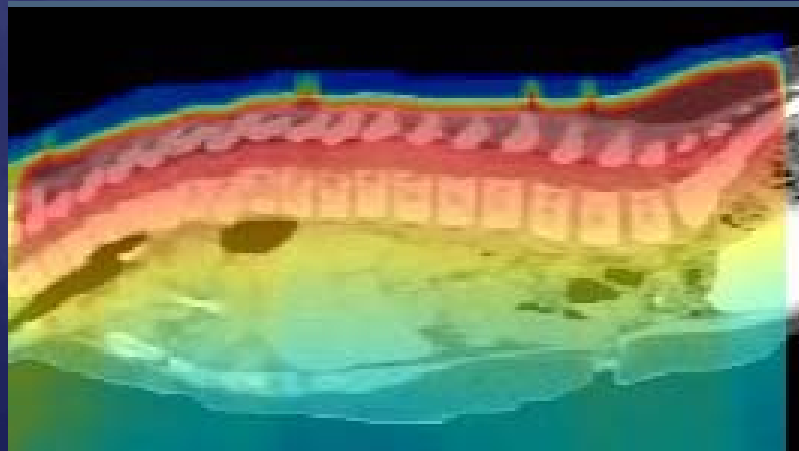
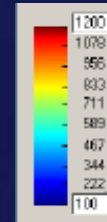
X-rays

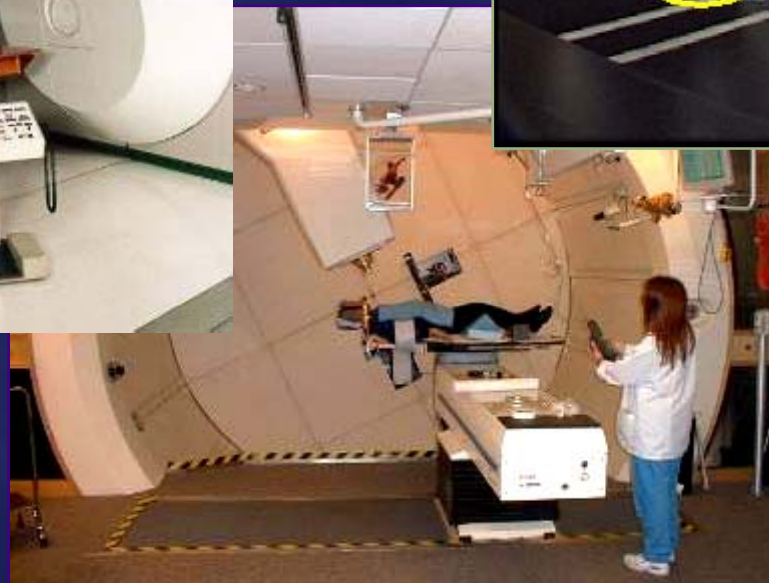
Protons

Heart

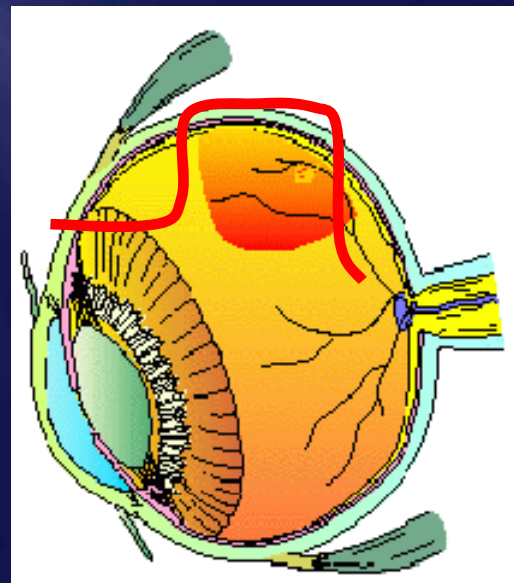
Bramki obrotowe

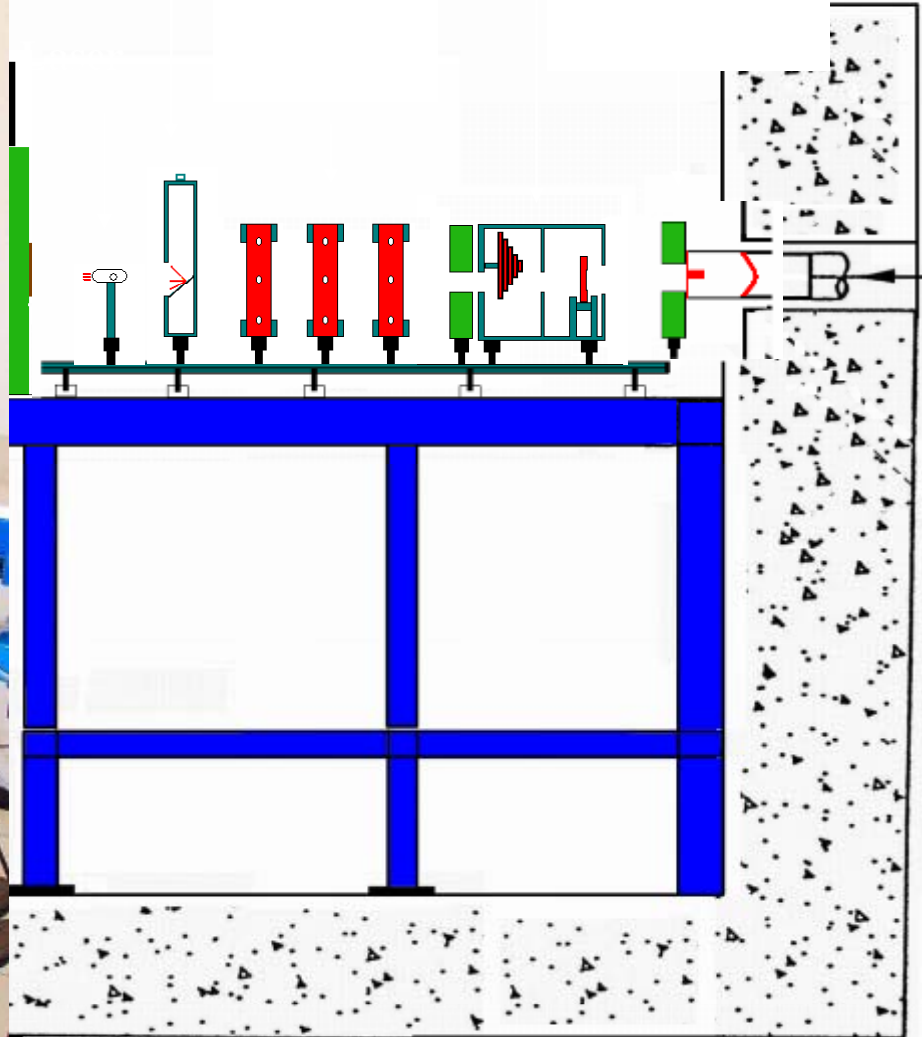
2008-06-13

dr Sławomir Wronka, IPJ

Terapia oka

Terapia oka

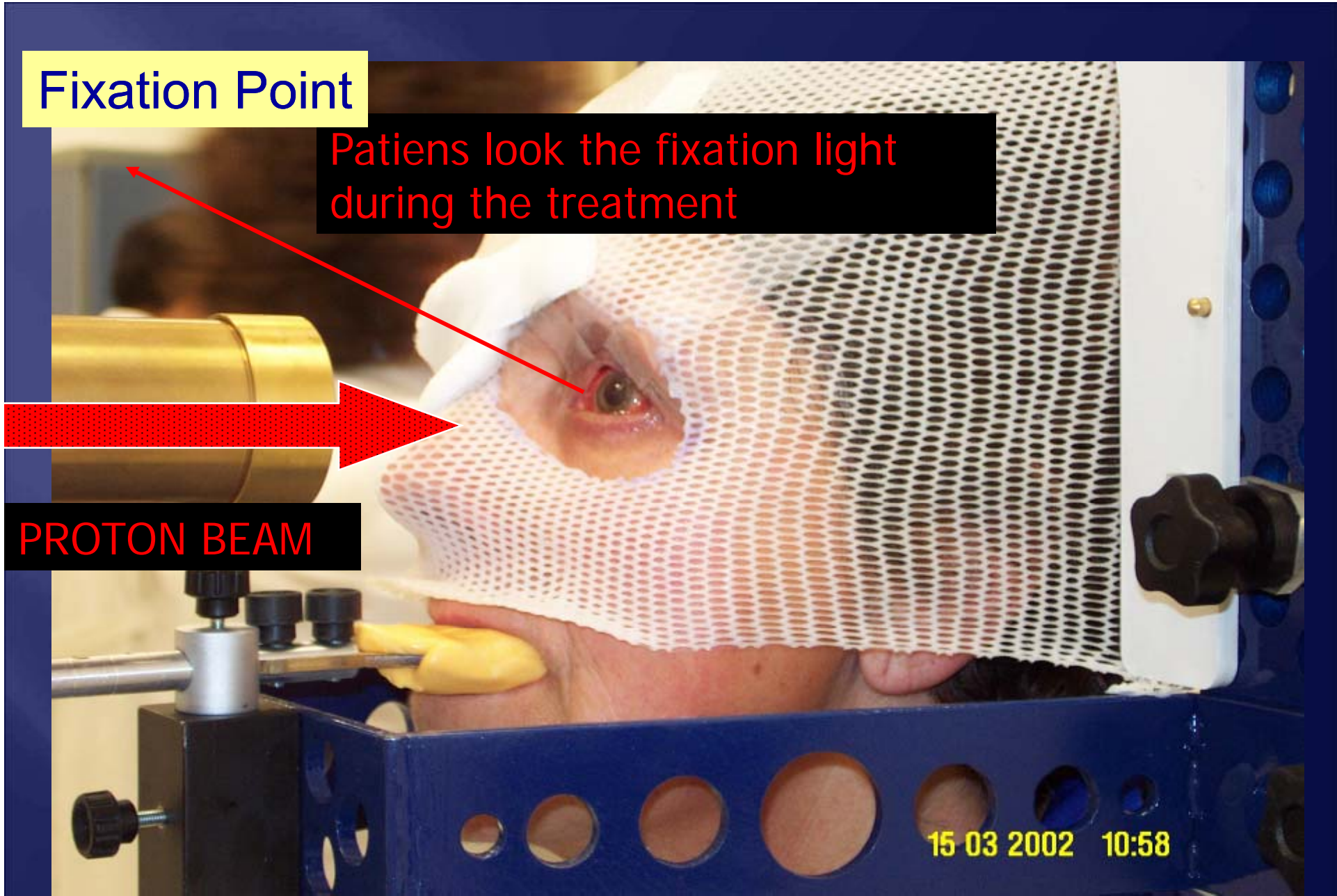

Fixation Point

Patients look the fixation light during the treatment

PROTON BEAM

15 03 2002 10:58

Terapia jonami węgla

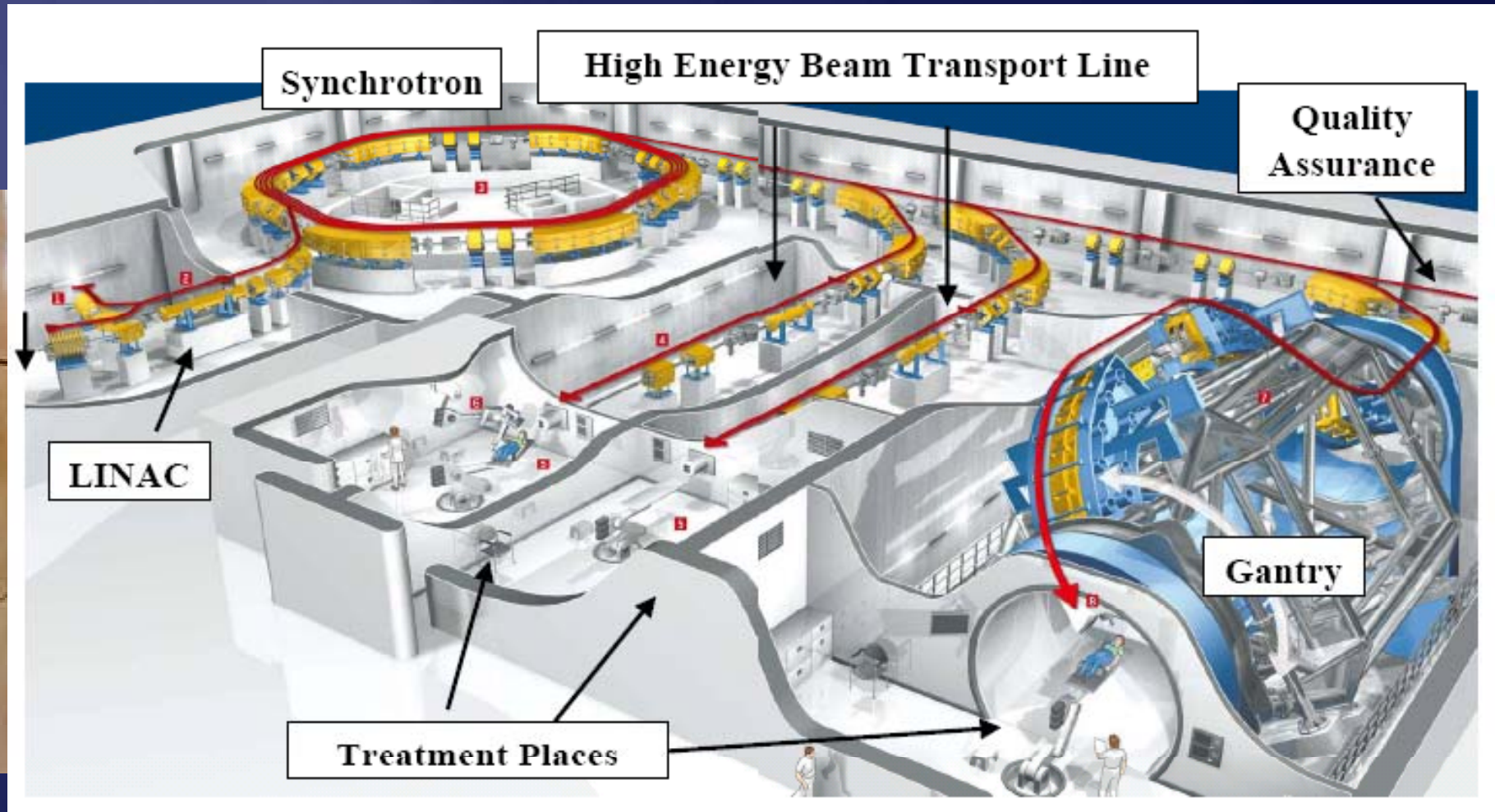
1998 - GSI pilot project

200 patients treated
with carbon ions

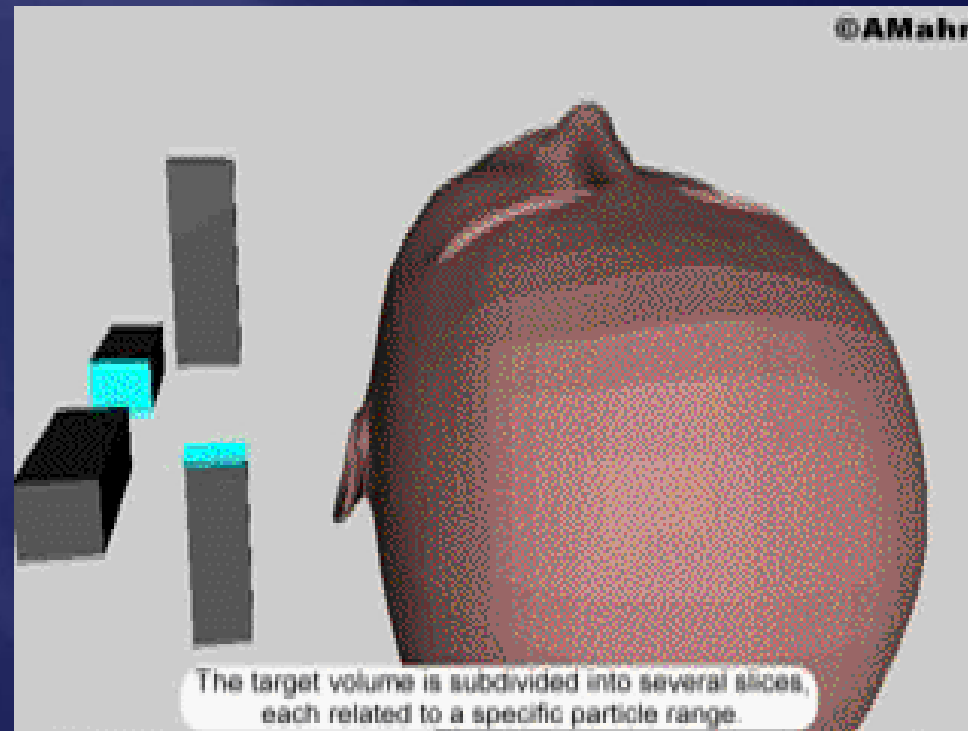

PET on-beam

Terapia C12

Aktywne skanowanie guza

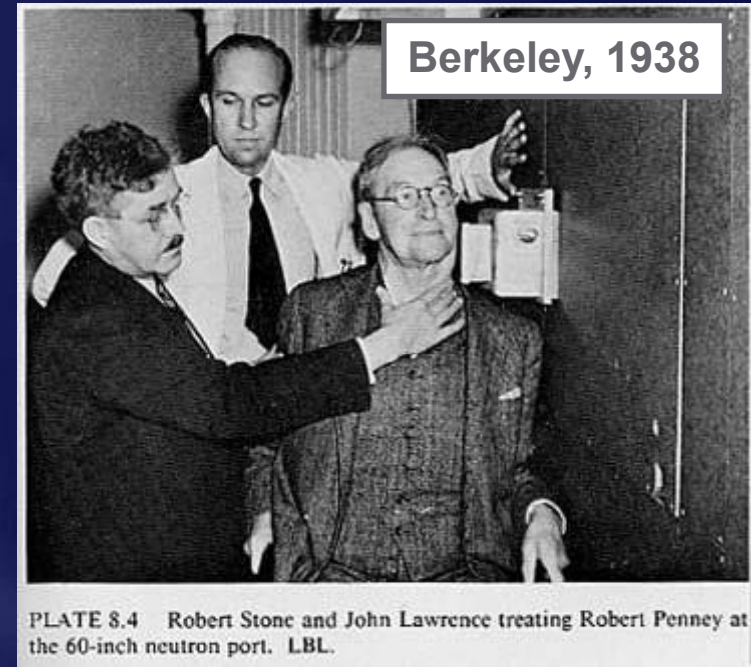
Terapia C12

- ▣ Przewidywana budowa 11 centrów w ciągu najbliższych 5 lat (Austria, Szwecja, Niemcy, Włochy, Francja, Szwajcaria)

Terapia neutronami

- ▣ Rozkład dawki – podobny do fotonów
- ▣ Produkcja w cyklotronie ($p + \text{Be}$)
- ▣ Silne oddziaływanie biologiczne – stosowane do „opornych” guzów

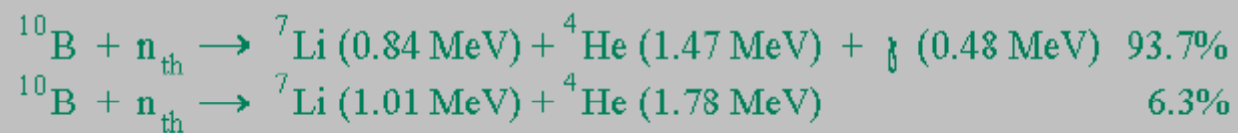
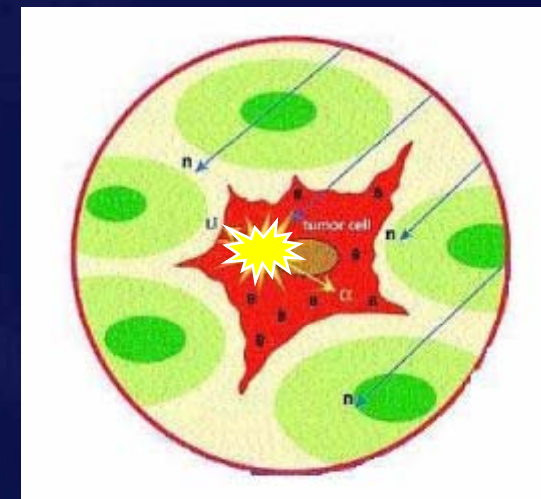
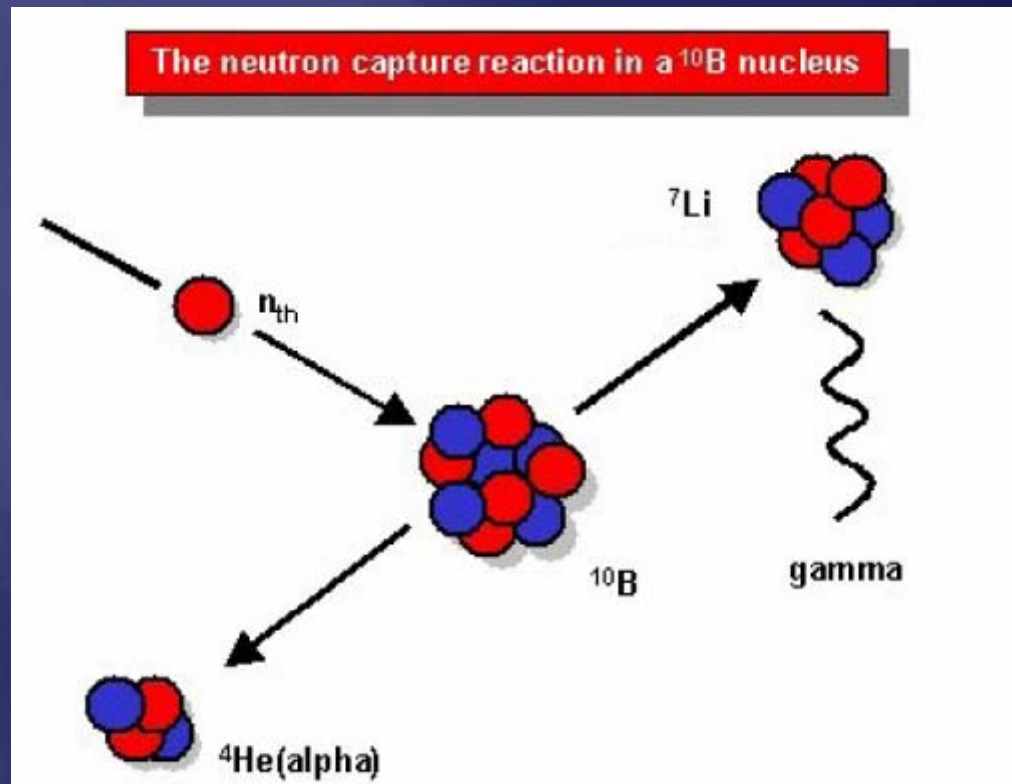

Udział CERN

- ▣ Dwa projekty:
 - **PIMMS** - Proton Ion Medical Machine Study;
 - **LIBO** (LInear BOoster) – akcelerator liniowy podnoszący energię protonów z cyklotronu do ~200 MeV, do leczenia głęboko położonych nowotworów.

Zapraszamy na film

BNCT = boron neutron capture therapy

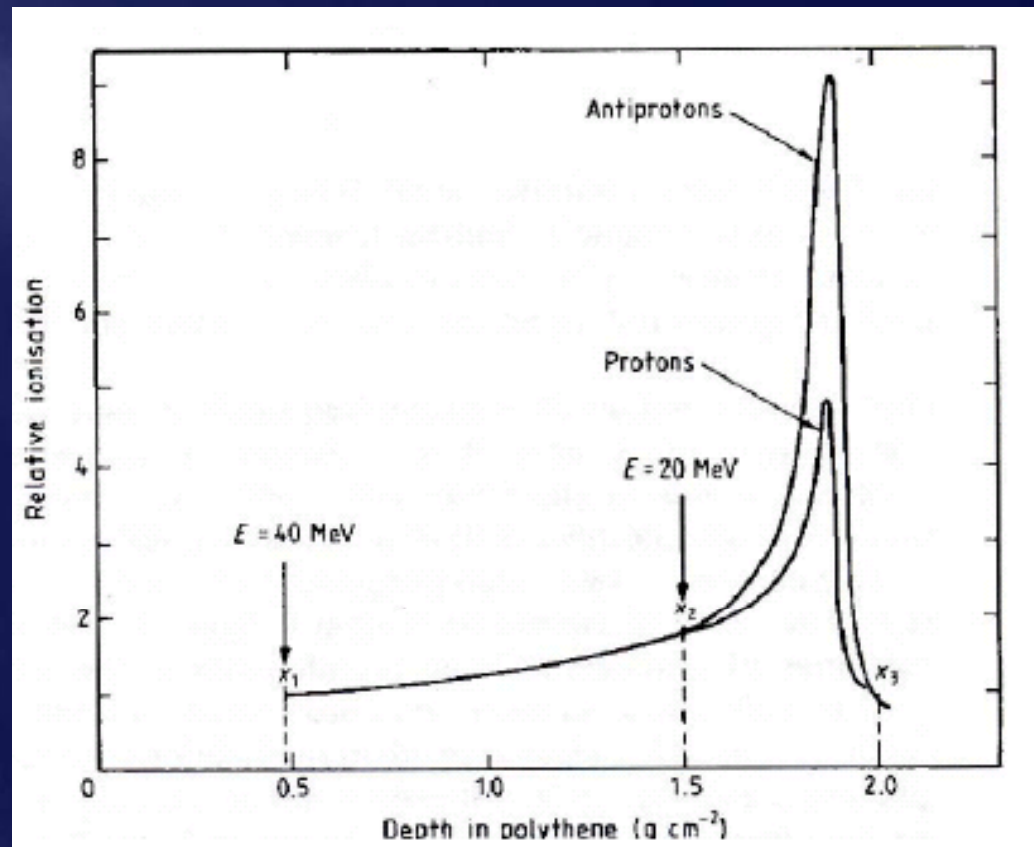
NEUTRON CAPTURE THERAPY FOR OUT OF BODY LIVER

Saverio Altieri

- ▣ Metoda leczenia przerzutów do wątroby
- ▣ Organ usuwamy z ciała pacjenta podając uprzednio roztwór Boru
- ▣ Naświetlamy neutronami
- ▣ Wszczepiamy z powrotem

Przyszłość

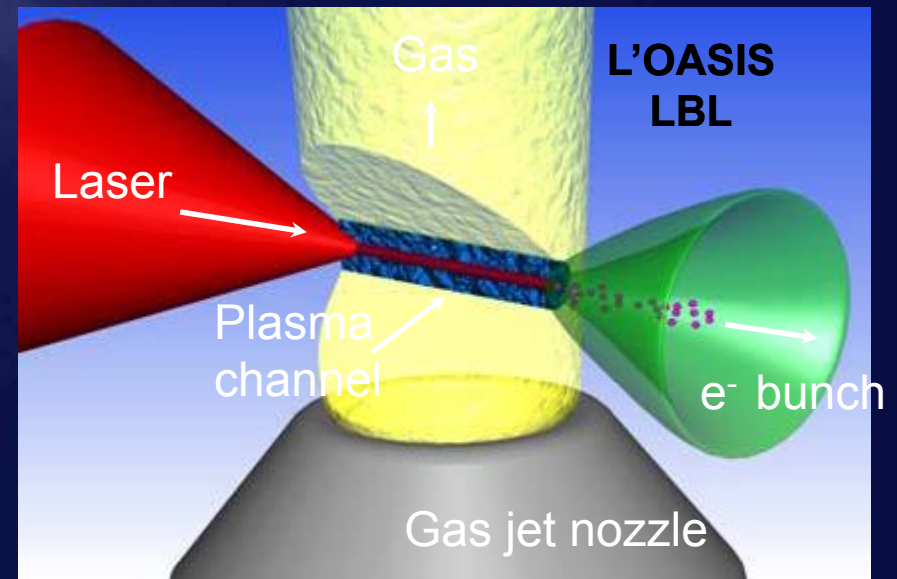
- ▣ Antyprotony ?

Nowe techniki przyspieszania

- ▣ Poszukiwanie dużych gradientów pola przyspieszającego
- ▣ Np: Laser wakefield acceleration

**> 150 GeV/m na odcinku
kilku mm**

Dziękuję za uwagę

